

**Na desni
nič novega,
vse po
starem**

SANDOR TENCE

Vittorio Foa sodi med ugledne levicarske mislece, za katerega je antifasizem - kot sam pravi - tudi duhovna in ne samo politična vrednota. Zato je marsikoga presenetil (prijetno ali neprijetno, odvisno od zornih kotov) njegov sobotni intervju v glasilu Nacionalnega zavezništva »Il Secolo d'Italia«. V njem Foa, kot dosledni antifasist, priznava Finiju in njegovim, da so z razpustom MSI in z ustanovitvijo nove stranke ne samo obracovali s fasizmom, temveč tudi pospešili nastanek zmerne in moderne desničarske sile.

Foa ima nedvomno prav, ko priznava Finiju, da je končno začel vrednotiti antifasizem kot zgodovinski pojav. Kritična analiza fasizma pa je lahko zavajajoča, če je ne spremljajo tudi konkretni koraki. Poglejmo Trst, kjer je Nacionalno zavezništvo samo formalno spremenilo ime, v resnici pa je v celoti ohranilo vse politične navedbe in stališča neofasistične stranke. Kaj rabijo pompozni proglašati o tako imenovanem premočanju fasizma, če se potem v vsakdanji praksi še dalje vedes kot fasist?

Antifasizem torej ni in ne more biti edina diskriminanta, po kateri ocenjevati politiko Nacionalnega zavezništva. Nedavni zolčni napadi na predsednika republike in živčne reakcije na padec Berlusconijske vlade dokazujejo, da ima dobesnen del italijanske desnice posebno predstavo parlamentarne demokracije. Polemike zadnjih dni namreč dokazujejo, da se na desnici vse bolj utira pot zanicavanje republikanskih institucij in vse glasnejše zahteve po neke vrste plebiscitarnem političnem sistemu, kar celo spominja na tragično znane kulte osebnosti.

Foa tega v intervjuju za Seco'o ni povedal. Omejil se je na zgodovinsko oceno dogajanja, ki pa je brez analize političnega vsakdana najbrž nepopolna. Ko ocenjujemo Nacionalno zavezništvo pa ne smemo prezreti Berlusconijskega, ki se sicer ima za sredinskega politika, njegov populizem pa je tipično desničarski pojav. Ne vemo, koliko časa bo se trajalo zelezno zavezništvo med Finijem in Berlusconijskim, vemo pa, da je Italija (zal) še vedno brez prave demokracije desnice.

Guerra zahteva odložitev volitev

VIDEM - Predsednika deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Alessandra Guerra (na sliki) zahteva odložitev upravnih volitev do sredine maja. Predsednica je mnenja, da mora Rim prej odobriti novi deželni volilni zakon za srednje in manjše občine.

V Italiji bodo - kot znano - splosne deželne in upravne volitve v nedeljo, 23. maja. Če bo Rim sprejel zahtevo naše dežele, bodo pri nas občinske volitve morda 14. ali 21. maja. Na 2. strani

Pričakovanje za usodo lire na denarnem trgu

RIM - V Italiji vlada veliko pričakovanje za zopetni začetek poslovanja borznih in denarnih trgov. Po premo-ru ob koncu tedna se vsi vprašujejo, kako bodo sprejete lira in italijanske državne vrednotice. Ob poletu supermarke so prešnji teden zasle v hude težave vse evropske devize, pod posebnim udarom pa je bila lira, ki je bila ujeta v perverzni splet neugodne mednarodne konjunkturo in domačih

političnih problemov.

Jutri bo senat začel z razpravo o vladnem manevru, ki sta ga Mednarodni denarni sklad in evropska komisija ocenila pozitivno. Toda trezno razmišljanje mednarodnih forumov ni umirilo živčnih denarnih trzisc. Kako bo ta teden? Kako bodo investitorji sprejeli dražbo državnih vrednotic?

Na 2. strani

JUTRI V SENATU VLADNI VARČEVALNI UKREPI /

Dini pred odločilno politično preizkušnjo

RIM - Senat bo jutri začel obravnavati varčevalne ukrepe Dinijske vlade. Parlamentarno soocenje bo potekalo pod močnim vtisom polemik med predsednikom republike Scalfarom in desnico, ki državnemu poglavarju glasno očita nasprotovanje razpustu zbornic in torej predčasnim političnim volitvam. Za Dinijsvo vlado bo vsekakor odločilna preizkušnja v poslanski zbornici, saj ima v senatu njegova vlada za sabo široko večino, v zbornici pa je razmerje sil zelo negotovo.

Medtem ko desnica vztraja pri polemiki s Kvirinalom, se je včeraj oglašil tudi tajnik Ljudske stranke Buttiglione. Poudaril je, da je na Scalfarovi strani ter da v vrstah desnice ni zaznati čuta odgovornosti in spostovanja najvisjih državnih institucij.

DSL je napovedala podporo vladnim varčevalnim ukrepom. Če bo desnica glasovala proti, bodo v poslanski zbornici morda odločilni glasovi Stranke komunistične prenove.

Na 2. strani

Zaradi dežja odpadli pustni sprevodi

TRST - Lani burja, letos pa dez: vreme jo je spet zagodlo na pustno nedeljo. Zaradi dežja so odpadli sprevodi in večina drugih pustnih manifestacij. V Miljah so sprevod vozov prenesli na prihodnjo nedeljo.

MOGADIŠ / UNOSOM

Hudi spopadi pred odhodom mirovniških sil

MOGADIŠ (Reuter) - V somalski prestolnici so se včeraj med pripadniki različnih milic vneli hudi spopadi za prevzem nadzora nad glavnimi potmi do letališča in pristanišča po umiku mirovniških sil ZN. Po zadnjih podatkih naj bi življenje izgubili trije Somalci.

Ceprav sta najmočnejša in najvplivnejša voditelja sprtih somalskih klanov Mohamed Faraha Aidid in Ali Mahdi Mohamed obljubila, da njuni privrženci umika Unosoma oziroma Operacije

zdruzeni scit, ki ji poveljujejo Američani, ne bodo ovirali, je nekaj granat in raket padlo tudi na pristajalno stezo.

Unosom je zato prekinil priprave na umik, letalo ZN, ki je pripeljalo vojaško opremo, pa se je moralo vrniti v Nairobi. Unosom je se porocal, da so pripadniki dveh drugih milic, ki sta se spopadli v blizini pristanišča, streljali tudi proti pakistanskim mirovnikom, ki niso odgovorili.

Na 5. strani

BRUSELJ / SOGLASJE

Države G7 bodo spodbudile razvoj informacijske družbe

Nujno spodbuditi zasebno iniciativo

BRUSELJ - Po dvodnevem sestanku v belgijskem glavnem mestu so predstavniki sedmih industrijsko najbolj razvitih držav (G7) dosegli soglasje glede devetih osnovnih načel, s katerimi naj bi spodbudili razvoj informacijske družbe.

Predstavniki G7 ugotavljajo, da je miren in uspešen prehod v informacijsko družbo najpomembnejša naloga, ki jo morajo opraviti v zadnjem desetletju 20. stoletja. Vlade morajo spodbuditi zasebno iniciativo in zasebne naložbe ter z odpiranjem trgov na področju telekomunikacij dosegci, da bodo nove tehnologije kmalu dostopne širokemu krogu potrošnikov.

Na 5. strani

TOTOCALCIO
22X 111 121 11X1
Dobitki: 13 - 48.059.000 lir
12 - 1.157.000 lir

CELJE / GLEDALIŠČE

Razglasili nagrajence Dnevov komedije

Olga Kacjan

Bojan Emeršič

CELJE - V Slovenskem ljudskem gledališču v Celju so sinoči razglasili nagrajence četrth Dnevov komedije. Naziv zlahtni komedijant si je tokrat za vlogo ključavničarja/slikarja Konovalenka v predstavi W. Bauerja Change in v izvedbi ansambla SNG Drame iz Ljubljane prislužil dramski igralec Bojan Emeršič. Zlahtna komedijantka pa je po izbiri strokovne žirije postala Olga Kacjan za vlogo klovna Pepeta v Waechter-Deklevovih Klovniških ljubljanskega Slovenskega mladinskega gledališča. Za komedijo leta je na osmih februarjskih predstavah glasovalo celjsko občinstvo in za zlahtno komedijo leta izbralo predstavo Iztoka Lovriča Afera pouhn kufer v izvedbi Eksperimentalnega gledališča Glej iz Ljubljane. (B. P., foto: SHERPA)

Na 6. strani

DANES NA SPORTNIH STRANEH

Amaterskim ekipam zgodilo slabo vreme

Zaradi slabega vremena in blatnih igric je v raznih nogometnih amaterskih ligah odpadla večina tekem. Od naših so igrale le stiri ekipe. V promocijski ligi je Juventina igrala neodločeno z vodilnim Staranzanom, v 1. amaterski ligi je Vesna iztržila točko, v 3. AL je Mladost zmagala, Breg pa je igral neodločeno.

Stran 10

Pravi polom Illycaffea

V 25. kolu italijanske kosarkarske A1 lige je Illycaffé doživel v Trstu pravo katastrofo. Izgubil je namreč proti Benettonu iz Trevisa kar s 76:105. Na večeršnjem derbiju kola pa je bolonjski Buckler doma premagal milanski Stefanel z 89:78 in tako ohranil prvo mesto na lestevici.

Stran 12

Preložili Zlato lisico

Zaradi slabega vremena, na Pohorju je namreč lilo kot iz skafa, so tekmo za Zlato lisico preložili na danes.

Stran 13

Goldberger osvojil Svetovni pokal

Če je na Pohorju deževalo, je v bavarskem Oberstdorfu močno snežilo, tako da so morali odpovedati zadnjo preizkusnjo za svetovni pokal v smučarskih poletih. Tako je znaga pripadla Avstrijcu Goldbergerju. Drugo mesto je osvojil Italijan Roberto Cecon.

Stran 13

ITALIJA / DESNICA VZTRAJA PRI NAPADIH NA PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Vladni varčevalni ukrepi pod drobnogledom senata

Center in levica branita Kvirinal - Buttiglione zapušča desnico?

Tajnik Ljudske stranke Rocco Buttiglione (Telefoto AP)

NOVICE

Gostilničar je iz prometa umaknil »Ducejevo« vino

BOCEN - V bocenskem baru Roby ne prodajajo več steklenic črnega vina »Il Camerata«, ki so imele na nalepki sliko Benita Mussolinija z vojaško celado. Lastnik bara Luciano Guiato je policiji izročil 5.000 nalepk, ki so mu ostale, potem ko so proti njemu sprožili sodni postopek zaradi apologetike fašizma. »Prijavil me je Franz Pahl, podpredsednik deželne odbora in član Južnotirolske ljudske stranke,« je povedal Guiato, ki je poudaril, da ni vpisan v nobeno stranko in da se mu je zdela pobuda trgovsko zanimiva. Za južnotirolsko levico in nemškogovoreče ljudi pa je bila pobuda nesprijemljiva. Ob tem so predstavniki nemške manjšine opozarjali, da bi bilo prav tako za večino nesprijemljivo pivo posvečeno Adolfu Hitlerju.

Po umoru zakoncev Saporito je ljudi v Corleoneju spet strah

PALERMO - Predsinocnjim so v Corleoneju pri Palermu v mafijski zasedi življenje (na sliki AP) izgubila zakonca Saporito, 30-letni Francesco in 27-letna Giovanna Giammona, ki je s svojim telesom pred streli resila 2-letnega sina Antonina. Poklicni morilci so avto zakoncev prestregli nedaleč od karabinjerske postaje, tako da so jim bili karabinjerji kaj kmalu za petami. Na begu jim torej ni uspelo zažgati ukradenega avta, ki jim je služil za zasedo. Preiskovalci in ljudje v Corleoneju so prepričani, da se je dokončno porušilo 16-letno premirje, ki je v Corleoneju vladalo med različnimi mafijskimi klani. Pred mesecem dni so namreč ubili brata predsinocnjim ubite Giovanne Giammona.

V milanskih zaporih ni več prostora za nove aretirance

MILAN - Dve osebi, ki so ju predsinocnjim v Milanu aretirali zaradi posesti mamil, so morali odvesti v Pavijo in Vigevano, ker v milanskih zaporih ni več prostora za nove jetnike. Najhuje je v milanskem zaporu San Vittore, kjer je 2.430 jetnikov. Tega stanja sta kriva v glavnem dva velika procesa proti mafiji.

Dež zagodel beneškemu pustu

BENETKE - Tudi v Benetkah je dež skazil pustno nedeljo, tako da so odpovedali vse prireditve na prostem. So pa zato bile nabito polne tradicionalne beneške gostilne, kjer so ponujali tudi kuhano vino.

RIM - Senat bo jutri začel obravnavati varčevalne ukrepe Dinijeve vlade. Parlamentarno soocenje bo gotovo potekalo pod močnim vtišom polemik med predsednikom republike Scalfarom in desnico, ki mu glasno očita nasprotovanje razpustu zbornic in torej predčasnim političnim volitvam. Za Dinijevo vlado bo vsekakor odločilna preizkušnja v poslanski zbornici, saj ima v senatu njegova vlada za sabo široko večino, v zbornici pa je razmerje sil zelo negotovo. Če bo desnica glasovala proti varčevalnim ukrepom, bo v zbornici najbrž odločilno stališče poslancev Stranke komunistične prenove.

Medtem ko se ministrski predsednik Dini pripravlja na zahtevno preizkušnjo, se vedno odmevajo Finijevi in Berlusconijski petkovi in sobotni napadi na predsednika republike. Poslanec Segni je včeraj očital Berlusconijski vladi, da je brez vsakršnega čuta odgovornosti in da pravzaprav prezira državo in njene ustanove. Segni je tudi prepričan, da napadi na Scalfara znova potrjujejo nujnost takojšnjega oblikovanja široke levosredinske koalicije, ki bi lahko enakovredno kljubovala desnici.

Politična ofenziva desnice proti Scalfaru je, kot kaže, precej pretresla tudi tajnika Ljudske stranke Rocca Buttiglioneja, ki se je v zadnjem času dokaj jasno opredelil za desnosredinski volilni blok. V članku, ki

ga je objavil milanski Corriere della sera, Buttiglione uvodoma sicer kritizira levico, kateri očita, da se ne zna prilagoditi novemu, tarča njegovih kritik pa sta predvsem Berlusconi in Fini. Vodja Ljudske stranke se morda počasi zaveda, da bi bilo morebitno volilno zavezništvo z desnico zanj in za njegovo stranko pogubno, saj bi se s tem izneverila svoji sredinski usmerjenosti.

Podporo gospodarskim in finančnim ukrepom Dinijeve vlade pa napoveduje Demokratična stranka leve. Članstrankinega tajništva Angius je krivdo za današnjo hudo ekonomsko krizo naprtil predvsem Berlusconijski vladi, ki je volilcem obljubljala sanje in s tem ustvarila v ljudeh utvare in lazna pričakovanja. Situacija pa je žal zelo različna od tiste, ki jo je zbehanemu javnemu mnenju predstavljal desnica.

Oglasil se je tudi levosredinski kandidat za ministrskega predsednika Prodi, ki je izrazil upanje, da bo parlament kljub hudim težavam podprl vladne ukrepe. Prodi se je doslej izogibal neposredni politični polemiki s Silviom Berlusconijem, ceprav je znova ponovil, da se ne boji televizijskega soocenja z njim. Bivši ministrski predsednik je doslej zavrnil vsa vabila za soocenje s Prodiem pred televizijskimi kamerami.

TRST / POSEG PRI DINIJU

Deželna vlada zahteva odložitev upravnih volitev do sredine maja

VIDEM - Deželna vlada Furlanije-Juljske krajine bo v prihodnjih dneh uradno zahtevala odložitev upravnih volitev do sredine maja. To je sporočila predsednica Alessandra Guerra, ki je mnenja, da Rim ne bo pravocasnoma odobril novega deželne volilnega zakona za izvolitev zupanov v občinah, ki imajo od pet do petnajst tisoč prebivalcev. V Italiji bodo splosne deželne in upravne volitve 23. aprila, v Furlaniji-Juljski krajini pa naj bi bile 14. ali 21. maja.

Guerrova je v zvezi s tem zahtevala takojšnjo seostanek z ministrskim predsednikom Lambertom Diniem. Vsi pa ne soglasajo z njeno potezo, posebno ne Zelenci, ki so mnenja, da je novi dezel-

ni volilni zakon po nepotrebnem ustvaril le zmedo. Zelena lista je z med razpravo v deželni skupščini ostro nasprotovala temu zakonu in nekaj časa izvajala tudi obstrukcijo, ki pa ni preprečila odobritve zakonskega predloga.

Dezelni poseg na področju volilne zakonodaje je naletel na pomisleke tudi v drugih strankah. Marsikdo se namreč sprašuje, zakaj je deželni svet s tako naglico sploh odobril ta volilni zakon za srednje in manjše občine, ki je precej različen od vsedravnega zakona. Naglica, s katero je skupščina odobrila ta zakon, je politično zelo sumljiva, tudi zato, ker bo o tem vprašanju spomladi skoraj gotovo ljudski referendum.

LIRA / PO DENARNEM VIHARJU PREJŠNJEGA TEDNA

Pričakovanje za usodo italijanske lire

Pozitivni oceni MDS in EZ o manevru nista odtehtali živčnosti denarnega trga

MILAN - Po premirju ob koncu tedna, ki je bilo sad zaprtih borznih in denarnih trgov, vlada v Italiji veliko pričakovanje za današnji dan in za usodo lire ter državnih vrednostnih papirjev. Ob siskosti dolarja je supermarka povzročila hude težave vsem evropskim devizam, italijanska lira pa je bila zrtev perverzne spleta neugodne mednarodne gospodarske konjunktura in domačih političnih pretresov. Kako bo na že itak napeto stanje ucinkoval se vse ostreje trenje med predsedstvom republike in Kartelom svoboscini?

Gospodarski manevar, ki ga je v četrtek sprejela italijanska vlada, bo pod drobnogledom mednarodnih izvedencev. Danes pride v Italijo delegacija Mednarodnega

denarnega sklada, da bi podrobneje preučila ukrepe Dinijeve vlade. MDS je sicer že pozitivno ocenil manevar, saj je odgovorni za evropski trg Massimo Russo menil, da gre za pravilen manevar, »ker gre v glavnem za strukturne ukrepe in ker so bili sprejeti ob pravem času«. Tudi Evropska zveza je podprla manevar. Ze prejšnji petek je komisija ugodno ocenila Dinijev sklep in podčrtala, da gre v glavnem za trajne ukrepe, ki bodo ucinkovali tudi v prihodnjih letih. Pričakovati je, da bo prav ta vprašanja čez nekaj dni italijanski premier poglobil s predsednikom evropske komisije Santerjem.

Vprašanje je, ali bodo te umirjene in trezne ocene vplivale na tržisca, na katerih prevladuje velika

živčnost. Eden o pokazateljev odnosa do italijanskega gospodarskega potenciala bo dražba srednjeročnih in dolgoročnih italijanskih vrednotic. Če bo povpraševanje po njih zadovoljivo, bo to pozitivno znamenje, saj so prav dražbe vrednotic nacin, s katerim Italija finansira svoj državni dolg.

Jutri bo osednja Banca d'Italia objavila svoj periodični gospodarski bilten, ki je priložnost za razmislek o perspektivah na deviznem in borznem trgu in o inflacijski krivulji. Podatki vzorčnih mest so pokazali, da je v februarju inflacijska stopnja krepko narasla, dokončno sliko pa bo dal v petek državnih statistični zavod Istat z vsedravnimi podatki o inflacijski krivulji.

SANREMSKI FESTIVAL / MORANDI IN COLA NA DRUGEM, SPAGNA NA TRETJEM MESTU

Prepričljiva zmaga mlade in temperamentne Giorgie

Fininvestov Fiorello šele na petem mestu - Rekordna gledanost tv prenosa: v petih dneh 85 milijonov gledalcev

SANREMO - Dan po zmagi Giorgie na sanremskem festivalu s popevko »Come saprei« je mnenje kritike dokaj enotno: zmagala je kraljica, saj je Giorgia nastopila s prepričljivo popevko, ki jo je interpretirala temperamentno, s svežim in kvalitnim glasom. Nasploh pa velja letošnji festival za enega najbolj uspešnih, ne samo zaradi rekordne gledanosti televizijskih prenosov, ampak predvsem zaradi nedvomne kakovosti večine nastopajočih.

Za razliko od prejšnjih let se je torej festival zaključil brez polemik, vsaj glede zmagovalcev. Splosna ocena je, da sta se tudi Gianni Morandi in Barbara Cola z »In amore« zasluženo uvrstila na drugo mesto (Morandi sam sicer priznava, da je njegova mlada partnerka imela odločilno vlogo pri njuni uveljavitvi), nepričakovano, a upravičeno je

bila tudi uvrstitev na tretje mesto debutantke Ivane Spagne z »Gente come noi«.

Kot so si prvi trije uvrščeni (na fotografiji od leve proti desni Gianni Morandi, Barbara Cola, zmagovalka Giorgia in Ivana Spagna) po splošnem mnenju zaslužili zmago, velja za pravega poražen-

ca festivala Fininvestov show-man Fiorello, ki so mu se pred začetkom festivala napovedovali gotovo zmago, uvrstil pa se je komaj na peto mesto.

Televizijski prenos zadnjega večera, ki je trajal od 20.46 do 1.06, je zabeležil rekordno gledanost: po podatkih auditela je festivalu sledilo povprečno

17 milijonov 600 tisoč gledalcev, ob 21.45 jih je bilo celo 21.819.000. Skupno je sobotno oddajo vsaj delno gledalo nič manj kot 35.437.000 gledalcev, ali skoro dva Italijana na tri. V vseh petih večerih pa je pred ekranom prisluhnilo sanremskim popevkarjem nič manj kot 84.222.000 ljudi!

Zmagovite srečke

1. nagrada - 2 milijardi lir
AD 38902 (Verona)
2. nagrada - 1 milijarda lir
AO 45481 (Turin)
3. nagrada - 500.000.000 lir
D 12470 (Milan)
Nagrade po 100 milijonov
N 80342 (Livorno); T 19322 (Rieti); B 68885 (Firence); P 65986 (Enna); AI 42158 (Rim); AC 00630 (Perugia); D 15065 (Milan); O 27307 (Rim); F 52269 (Padova); T 23539 (Genova); L 84373 (Videm); P 76192 (Rim); T 09347 (Turin); V 59351 (Rim); T 03120 (Genova); AN 84928 (Viterbo); AB 13795 (Turin).

Nagrade po 40 milijonov
N 63738 (Firence); P 21477 (Rim); V 86368 (Verona); A 91844 (Brescia); F 98587 (Viterbo); AM 96809 (Bologna); O 75784 (Rim); Q 59175 (Turin); AG 19938 (Pisa); A 99608 (Rim); C 89639 (Savona); F 88064 (Verona); Q 33831 (Pavia); N 55360 (Firence); AN 68504 (Neapelj); D 61970 (Perugia); O 24155 (Firence); AL 38268 (Bologna); AM 42731 (Rim); AI 86981 (Milan); T 53168 (Rim); F 88709 (Brescia).

BRUSELJ / SREČANJE G7

Za še bolj povezan svet

Najrazvitejše države sveta o novi informacijski družbi

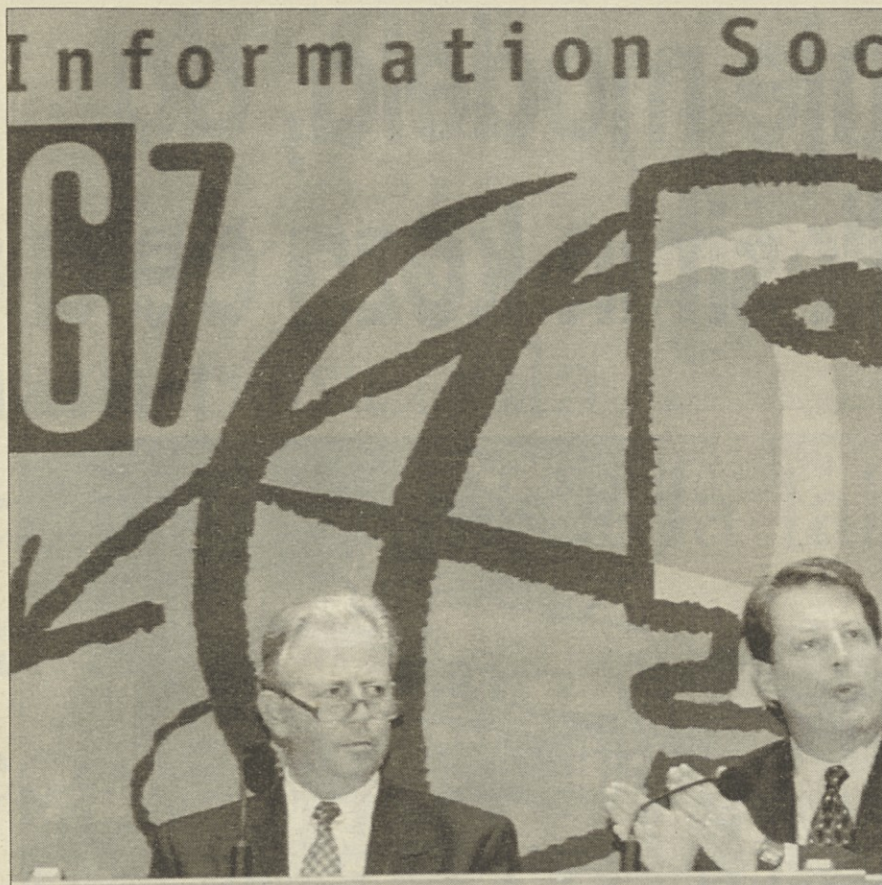
BRUSELJ (dpa, Reuter) - Predstavniki sedmih najrazvitejših industrijskih držav (G7) so se v nedeljo dogovorili glede osnovnih principov in pravil za vzpostavitev svetovne informacijske družbe.

Glavno gibalno za oblikovanje in nastanek informacijske avtoceste naj bi bila zdrava konkurenca ter zasebna pobuda. Države G7 se zavedajo, da morajo vstopiti v informacijsko družbo, saj nimajo druge izbire, čeprav se bodo ob tem prehodu porajale nove težave. Informacijska družba pa naj bi dolgoročno odprla tudi veliko novih delovnih mest, kar bo zagotovilo odtehtalo kratkoročne tehnične težave.

Bruseljski sestanek pomeni začetek uveljavljanja skupnih standardov, ki naj

bi omogočili kompatibilnost svetovnih omrežij, odpiranje trgov za nove izdelke in zaščito baz podatkov. Predstavniki so odobrili enajst pilotskih projektov, s katerimi naj bi kasneje široke množice uporabnikov dobile dostop do novih, hitrejših in boljše storitev. Projekti bodo zajemali tudi izmenjavo informacij in oblikovanje skupnih baz podatkov s področij izobraževanja, umetnosti, ekologije, ukrepanja ob naravnih nesrečah, zdravstva, državne uprave, malega gospodarstva, pomorstva in razvoja novih tehnologij za prenos podatkov.

Glavni pogoj za hitrejši razvoj telekomunikacijskih omrežij je odpiranje trgov za ponudnike teh storitev. ZDA naj bi svoj trg odprle

Jacques Santer in Al Gore med zasedanjem v Bruslju (Telefoto: AP)

ze letos, države EZ pa leta 1998. Predstavniki obeh velikih gospodarstev so nesoglasje glede vprašanja, ali naj na trgu telekomunikacij vlada »prosta« ali »postena konkurenca«, na koncu zgladili s kompromisno re-

sitvijo »dinamično tekmovanje«. Vprašanja evropskih kvot na televizijske programe v Bruslju niso odpirali, udeleženci pa so se strinjali z ugotovitvijo, da pri razširjanju programov informativne narave

ne sme biti nobenih neupravičenih omejitev. Nova informacijska družba naj ne bi vnaprej izključevala držav v razvoju, pri njeni siritvi pa je potrebno spostovati raznolikost kultur in jezikov.

SOMALIJA / NADALJEVANJE VOJNE

Sovražne milice se spopadajo za nadzor nad letališčem

MOGADIS (Reuter) - Pripadniki težko oboroženih somalskih milic so se včeraj spopadli v neposredni bližini mogadiskega letališča, kjer se 1400 pakistanskih, egiptovskih in bangladeskih pripadnikov mirovnih sil ZN pripravljajo na odhod iz nemirne države. Nekaj profiletalskih granat je padlo na vzletno stezo.

Obstreljevali so tudi ameriške vojakove, ki so pripravljali se za dneje podrobnosti za prihod približno 2500 ameriških marinev in 500 italijanskih vojakov, ki bodo scitili umik vojakov Unosoma. Nekaj tisoč Somalcev je včeraj na ulicah Mogadisa demonstriralo proti prihodu ameriških vojakov, vendar je general Mohamed Farah Aidid privrženec pozval, naj ne izivajo in napadajo Amerikanov. Spopadi so se vneli predvsem zaradi prevzema nadzora nad letališčem po odhodu Unosoma 7. marca. Okoli letališča pa so se že vkopali Aididovi privrženeci. Boji so včeraj potekali tudi okoli mogadiskega pristanišča, kjer so se spopadli privrženeci Alija Mahdija Mohameda in združenih klanskih voditeljev Murusade in Agbale.

IRAK / OBISK ŽIRINOVskega

Sporni ruski politik zbira somišljenike za oblikovanje protizahodne koalicije

BAGDAD (Reuter) - Razvpiti ruski nacionalist in voditelj Liberalnodemokratske stranke Vladimir Žirinovski je včeraj prispel na tridnevni obisk v Irak.

Ceprav je avtobus s 50-clansko rusko delegacijo za pot preko puscave potreboval kar 15 ur (mednarodni ukrepi proti Huseinovemu režimu namreč prepovedujejo letalski promet z Irakom), je bil Žirinovski ob prihodu v Bagdad precej živahno razpoložen in je takoj spregovoril novinarjem v svojem značilnem slogu.

»Dejstvo je, da bi Zahod rad med seboj sprl islamski in pravoslavni svet, to pa ni dobro ne za muslimanske dežele ne za Rusijo... zato prinašam poziv vsem muslimanom in Arabcem,« je dejal Žirinovski in pojasnil, da želi s Sadamom Huseinom podpisati listino, s katero bi pozvala vse muslimanske in pravoslavne narode, naj se združijo v koalicijo, ki bi se postavila po robu nadvladi Zahoda. Protislovni ruski politik je obenem poudaril, da »izjemno spoštuje« irskega voditelja, zato se zelo veseli sreca-

Vladimir Žirinovski ob prihodu v Bagdad (Telefoto: AP)

nja z njim. Ponovil je svoje stališče, da bi morali ZN nemudoma ukiniti sankcije proti Iraku, ter zagotovil, da bi, če bi bil na Jelcinovem mestu, takoj začel sodelovati z Bagdadom, pa naj v New Yorku recejo, kar hočejo. Napovedal je se, da bo njegova stranka na bližajocih se parlamentarnih volitvah postala najmočnejša politična sila v Rusiji.

O čem pišejo drugje po svetu

O umiku modrih čelad iz Somalije

»Različni klani v Mogadisu se nestrpnoprčakujejo ameriške in italijanske vojakove, ki se bodo v kratkem izkrcali v Somaliji z namenom, da varujejo enote modrih čelad pri njihovem umiku. Med torkom in sredo naj bi se iz te afriške države umaknili se zadnji vojaki ZN. Izkrcanje italijanskih in ameriških vojakov bo na vrsti v naslednjih dneh. Pristanišče in letališče sta že zaprti za civilni promet. V ponedeljek se bosta italijanski in ameriški komandant se zadnjič sestala v ameriškem oporišču na obali. Največji problem v zvezi z umikom je, da bodo Somalci morda uporabili isto 'tehniko' kot poleti leta 1993. Obstaja namreč bojazen, da se bodo pripadniki somalskih oboroženih skupin s svojimi avtomatskimi puškami in minometi skrili med neoborožene ženske in otroke.« (Corriere della Sera, Milano)

O severnoirskem mirovnem procesu

»Dokument je rezultat moderniziranega in v Evropo usmerjenega irskega nacionalizma. Protestantski unionisti imajo zdaj sicer pravico do odločitve veta na formalno združitve Irske, toda ob predvideni ustanovitvi severno-junžnih oblasti ter sveta britanske in irske vlade bi njihova privolitve postala odveč. Ustanovitev le-teh bi namreč v praksi pomenila vlado 'celotne Irske'. Velika Britanija bi bila v tem primeru le se v vlogi garanta za osnovne pravice protestantskih unionistov... V primeru, da bodo unionisti sprejeli nacrt, bodo postali skupina, ki ji grozi izumrtje - podobno kot avstralskim domorodcem. Njihove stare običaje bi seveda zaščitili in irska oblast bi skušala s sredstvi iz proračuna omiliti njihovo žalost zaradi izgube dostojanstva in svobode.« (Sunday Telegraph, London)

NOVICE

Umrli avstrijski strokovnjak za mednarodno pravo

DUNAJ - V 71. letu starosti je konec minulega tedna v avstrijski prestolnici umrl priznani strokovnjak za mednarodno pravo, univerzitetni profesor Felix Ermacora, po rodu iz Celovca. Veljal je za enega najbolj podkovanih strokovnjakov za mednarodno pravo in za človekove pravice, ne le v Evropi, temveč tudi v svetu. Sodeloval je v številnih človekoljubnih akcijah Organizacije združenih narodov. Se decembra lani se je mudil v Afganistanu. Ermacora je veljal tudi za enega najboljših poznavalcev južnotirolskega vprašanja, od leta 1971 do leta 1990 pa je bil poslanec ljudske stranke (ÖVP) v državnem zboru na Dunaju. Avstrijski podkancler in predsednik ÖVP Erhard Busek je ob smrti Ermacora poudaril, da sta z njegovo smrtjo ljudska stranka in vsa Avstrija izgubili velikega strokovnjaka in politika. (I. L.)

Turški premier Demirel v Sarajevu

SARAJEVO, BEOGRAD - Intenzivnost bojev v okolici Bihaca se je včeraj občutno zmanjšala. Po podatkih bosanskega radia naj bi prihajalo le še do obcasnih spopadov. Na ostalih bosanskih bojiščih pa naj bi sprte strani spostovale premirje. Danes bodo v bihaski enklavi izmenjali tudi vojne ujetnike in trupla vojakov, ki so padli v minulih treh dneh srditih bojev med bosanskimi vladnimi silami in Abdićevimi uporniki. Turški predsednik Sulejman Demirel bo danes opravil že lani napovedani enodnevni obisk v Sarajevu, kjer se bo sestel s predsednikom Izetbegovićem in govoril pred bosanskim parlamentom. Poveljstvo sil ZN je včeraj v bosanski prestolnici potrdilo, da bodo zaščito turškega predsednika prevzele modre čelade. Na voljo naj bi mu dali tudi helikopter za let v Zenico, kjer bo obiskal turške pripadnike Unproforja. Demirel pa se bo najprej ustavil na zagrebškem letališču Pleso, kjer se bo sestel s hrvaškim predsednikom Tudmanom. Obrambni minister ZRJ Pavle Bulatović pa naj bi danes prispel v Moskvo in se tako odzval vabilu svojega ruskega kolega Gračova. Med svojim tridnevnim obiskom v Moskvi naj bi govoril tudi z drugimi vodilnimi ruskimi politiki. (dpa)

V Groznej še vedno umirajo nedolžni

GROZNI - V mestni četrti Cernorecje na jugu čečenske prestolnice je po besedah nekega Čečena, ki se mu je uspelo prebiti iz obkoljenega Grozneja, v kletih porušenihih poslopjih ujetih na stotine civilistov, ki zaradi lakote, bolezni in eksplozij ruskih granat množično umirajo. Trditev je potrdila tudi neka ruska reporterka, potem ko je bila več dni ujeta v Cernorecju, ki ga ruske enote, očitno prepričane, da se tam še vedno nahajajo položaji čečenskih upornikov, že ves teden neprekinjeno obstreljujejo. Rusko poveljstvo pa je včeraj sporočilo, da je slo pri skrivnostni sobotni eksploziji v bližini Grozneja, v kateri je umrl vsaj 25 ruskih vojakov, za nesrečo. Posebna enota naj bi skušala razminirati več eksplozivnih teles, pri čemer pa se je zaradi kratkega stika na električni napeljavni detonator predcasno sprožil. Možnost diverzije je ruska stran odločno zavrnila. Medtem so nedaleč stran odkrili dve skupinski grobišči, v katerih so tuji poročevalci nasteli več kot sto trupel, menda predvsem civilistov. Ruski castniki se s to domnevo niso strinjali in so zatrdili, da gre za posmrtno ostanke čečenskih gverilcev. (Reuter)

Trgovinske vojne med Kitajsko in ZDA ne bo!

PEKING (Reuter) - Trgovinski delegaciji Kitajske in ZDA sta se le nekaj ur pred iztekom usodnega ultimata dogovorili za sporazum, po katerem bodo Kitajci poslej ostreje ukrepali zoper kršitelje avtorskih pravic in patentov. Če bi ultimat začel veljati, bi bili gospodarstvi obeh držav oskudovani za najmanj dve milijardi dolarjev.

Vodja ameriške delegacije Charlene Barshefsky je sporazum označil za zgodovinski, njegov kitajski kolega Wu Yi pa je izrazil upanje, da se bodo trgovinski in gospodarski odnosi med državama poslej odvijali z manj zapleti in tezavami. Do podpisa sporazuma po katerem kitajska podjetja ne bodo smela več nezakonito izdelovati neavtoriziranih kopij ameriških filmov, kompaktnih plošč in knjig ter tehničnih izdelkov, ki jih štiti patentna zakonodaja, so pekinske oblasti zaprle dve tovarni kompaktnih plošč na jugu države, kjer so celo za tuje naročnike izdelovali

kopije ameriških filmov (na primer znamenitega Jurassic Parka) in laserskih plošč. Tovarno Shenfei, ki leži v bližini meje s Hongkongom, je leta 1992 obiskal celo kitajski voditelj Deng Xiaoping.

Kitajske oblasti so tudi obljubile, da bodo nemudoma sestavile posebne skupine uradnikov, ki bodo po vsej državi nadzorovale uresničevanje sporazuma, in prijavljale morebitne kršitelje. Po prvem marcu pa bodo v skladu z omenjenim sporazumom imeli omenjeni uradniki tudi pooblastila za uničevanje zaplenjenih zalog neavtoriziranih proizvodov. Kitajske oblasti so zanikale vse trditve ameriških politikov o kršitvah človekovih pravic. Zanikali so trditve o gonji zoper disidente, zatrdili, da nihče ni zaprt zaradi prepričanja, da ne presajajo organov ubitih kriminalcev brez soglasja njihovih sorodnikov in da strazarji niso do smrti pretepli mune iz Tibeta.

**OBDAVČEVANJE
IGER NA SREČO**

Iskanje modela, da bo volk sit in koza cela

LJUBLJANA - V dneh, ko poslanci državnega zbora znova razpravljajo o zakonodaji v zvezi z igrami na srečo, ne bi bilo odveč pregledati se enega in prav gotovo najpomembnejšega segmenta igralništva - to je obdavčevanje te dejavnosti. Kot smo pri vseh razpravah v zvezi z igralnistvom pri nas že navajeni, se tudi pri tem vprašanju srečujemo predvsem z dvema skrajnostima. Medtem ko se igralničarji borijo za čim nižje obdavčitve, pa se njihovi nasprotniki zavzemajo za celo 80- in 90-odstotne obdavčitve. Glavni argument obeh strani so davki v tujini!

Kot vzorec, po katerem naj bi se gledovali pri obdavčitvah iger na srečo, ki jih prirejajo igralnice, ponuja parlamentarna opozicija, pogosto pa tudi tisk, sosednjo Avstrijo. Njihova zakonodaja naceplo obdavčuje svojih dvanajst igralnic, ki so organizirane v družbi Casinos Austria, po progresivni davčni lestvici od 35 do 80 odstotka. Toda, podatke je treba pogledati podrobneje. Zgoraj omenjena letna stopenjska lestvica velja samo za obdavčitev letnega prihodka igralnic od izkupička za tri vrste iger: francosko ruleto, baccarat in chemin de fer, ki se obdavčujejo po tej lestvici. Od teh iger je finančno prometna samo francoska ruleta, medtem ko ostali dve igra le malo obiskovalcev igralnic. Za vse druge vrste iger pa avstrijski zakoni predvidevajo 48-odstotno obdavčitev. Toda tudi v tem primeru ne moremo reči, da je s to davčno stopnjo obdavčen ves igralniški denar. V obdavčljivi del prihodka igralnice se šteje samo izkupiček od iger, zmanjsan za denar, ki ga igralnica dobi od vstopnine. Avstrijski so se namreč z državo dogovorili o načinu, s katerim prihranijo nekaj denarja. Ob vstopu v igralnico dobi gost za 250 silingov »reklamnih« zetonov, za katere pa plača

samo 210 silingov. Tako je zadovoljen obiskovalec, ki dobi na vrodu več zetonov, kakor če bi jih kupil v sami igralnici, zadovoljni pa so tudi igralničarji, ki za vrednostne zetonke zmanjšajo realizacijo najboljših obdavčenih iger, kar jim seveda bistveno znižuje dejanski odstotek plačanih progresivnih dajatev. Podobno prakso so upeljale nekatere igralnice tudi pri nas, na primer blejska. Tako je denimo na Bledu obdavčenega samo 19,6 odstotka denarja iz iger in 53,5 odstotka od vstopnin. Podjetje Hit, ki ima igralnice Perla in Park v Novi Gorici, v Kranjski Gori, Rogaske Slatine in na Otočcu, in portoroški Casino nimata tega sistema. Njihove igralnice plačujejo progresivne davke iz 80-odstotne realizacije. Če bi tudi oni prevzeli avstrijski model, bi to pomenilo, da bi država dobila od obdavčitve 60 tisoč nemških mark manj denarja, kot ga v Parku prikazujejo. Za lažje razumevanje naj povemo, da imajo v Parku približno dva tisoč gostov. Če bi vsak igralca plačal 30 nemških mark vstopnine, bi to pomenilo 60 tisoč mark. Siceršnja prikazana realizacija Parka je 200 tisoč mark in ce ji odštejemo 60 tisoč mark, kar ne bi bilo obdavčeno, bi Park plačeval davek na samo 140 tisoč namesto

Obdavčitev hazarda buri duhove tudi pri nas (Foto: Jože Suhadolnik)

na 200 tisoč mark. Verjetno bi bili Hitovci in Portorožani veseli, če bi lahko plačevali koncesijske dajatve po avstrijskem modelu. Po sedanjem predlogu bi namreč naši najmočnejši igralničarji plačevali 45-odstotne dajatve, medtem ko bi po avstrijskem modelu plačevali 35,3-odstotne dajatve.

Pri drugih sosedih, v Italiji, smo dobili podatke za beneško igralnico Casino Venezia. Država pobira dajatve z davki in s koncesijami. Koncesijska dajatev je dogovorjena med dajalcem koncesije (notranjim ministrom) in koncesionarjem ter znaša za beneško igralnico 800 milijonov lir oziroma 80 tisoč mark letno. Enotno davčno osnovo predstavlja 22 odstotkov realizacije vseh iger, torej razlike med vplačili in izplačili. Od tako določene davčne osnove igral-

nica plačuje se 8-odstotni davek finančnemu ministru. V Italiji pa je obdavčena tudi vstopnina, ki v Benetkah znaša 15 tisoč lir (15 DEM) in se obdavčuje po stopnji 37,5 odstotka. S posebno pogodbo so določili tudi kvoto 40 vstopnic, na katero so igralničarji oproščeni plačila davka. Če je prostih vstopov več od določenega števila, se tudi na te vstopne plačuje davek, kot da bi bile vstopnice dejansko plačane.

Skratka, iz izkušenj drugih bi lahko rekli, da bi predlagatelj lahko našel smotrno rešitev. Vsekakor so močno pretirane številke o 80-odstotnih stopnjah obdavčitve, saj te veljajo samo za ekskluzivne igre, ki jih imamo pri nas zelo malo. Slovenski igralničarji so se usmerili predvsem na ameriški način igralničarstva, ki ni toliko primeren za ekskluzivne goste, kakr-

sne poznajo v Monte Carlu, Benetkah in drugih znanih mondenih evropskih središčih. Hitov model je namenjen povprečnemu cloveku, ki se pride v igralnico zabavat ob avtomatu, kot pa polagat ogromne vsote, na primer na francosko ruleto ali pa chemin de fer. Igre na avtomatih pa so obdavčene nižje od ekskluzivnih tudi v državah, kjer imajo progresivne lestvice obdavčevanja. Zato bi bilo te dni, ko bodo poslanci razpravljali o igralniški zakonodaji, dobro izbrati najpametnejšo rešitev, ki bo prinesla dovolj denarja državi in obenem pustila tolikšen delež igralničarjem, da bodo ti se vedno zvaljali tuje goste v naše loge. Brez tega namreč ne bo slo, saj bi v primeru, če bi računali predvsem na domače goste, naše igralnice lahko takoj zaprli.

Janja Klasić

Šter v nos in Hren v glavo

LEV KREFT

Nekoč, v davnih casih, se preden je Slovenijo osrecila njena lastna in ljudomila država, so se nam na obisk najavili sodržavljani iz, oprostite izrazu, Srbije. Pri nas, so rekli, vlada nered in se siri napačne predstave in zato nismo sposobni videti resnice, ki nam jo zakrivajo nasi laznivi voditelji in pokvarjeni casnikarji, radiji in televiziji. Stanovnik, Kučan in Smole-dole so po njihovem mnenju sklenili zaroto proti Jugoslaviji tako, da podpirajo Janšo in izpodkopavajo armado, srčico našega bratstva in enotnosti.

Napovedani prihod potujočega Milosevičevega cirkusa mitingasev je vzemirnil javnost, ki se je take vrste bratske pomoči zbal, pa tudi obkoljske mladce, ki so obljubili, da bodo prisleke premlatili ze na prvi pedi domače zemljice, ki bi jo, prestopivši mejno reko, začeli tlatičiti. Tako imenovana civilna družba je bila sposobna le dveh načinov odgovora. Lahko bi se skrila v misjo luknjo, da gre ta bedarija mimo, ali pa bi se postavila po robu in s tem odprla balkansko krčmo na lastnih tleh.

Potemtakem je bila na potezi država s svojimi represivnimi resorji. Tudi država je imela izbiro. Mirno bi lahko izjavila javnosti: »Dokler gospoda zlahkna z drugega konca iste države ne stori česa proti redu in miru v Sloveniji, jim pač ne moremo prepovedati svobodnega gibanja pri nas.« S tem bi si umila roke, pa se obtožb, da kuje protijugoslovanško zaroto, bi se za nekaj časa otresla. Vendar ni segla po takem alibičnem izhodu v silo, ampak je prepovedala miting in tudi blokirala prehod preko slovenske republiške meje. Ker je bila v resnici na protijugoslovanški strani? Ker je bila dejansko že prezeza s plemenitim slovenskim nacionalizmom? Ker se je že odločila za odcepitev? Ne. Odločila se je tako, ker je bila država. V državi je vzdrževanje reda monopol, in ce ga nimate v svojih rokah, ste lahko prepričani, da ga ima nekdo drug. O tem v nobenih državah, ki da kaj nase, preprosto ni razprave - red v deželi vzdržuje državna policija in ce ga ne vzdržuje, oblast kmalu pride v druge roke.

Zato je slovenska država ravnala skrajno ne-spametno, ko ni represivno odgovorila na pojav raznovrstnih trojk političnega izvora. Ministrov izgovor, ces, »dokler ne bodo kaj hudega naredili, jim nicesar ne moremo«, je iz trte zvit. Ne le, da bo prepozno, ko se bo kaj ze zgodilo. Predvsem tudi takrat po svoji nedržavotvorni logiki ne bo mogel ukrepati proti trojkam, ampak le proti posameznikom, ki bodo storiili konkretne nezakonite stvari. Dovolil je torej nekaj, cesar si nobena policija in nobena vojska ne smeta dovoliti: konkurenco. Konkurenca pri policiji in vojski pa ne pomeni demokratičnega pluralizma, ampak pluralizem oblasti - dvovladje in vecvladje. Trojke niso ogrozile države, pač pa je država ogrozila samo sebe. Pa ni samo država tako kratke pameti. Pravzaprav samo izraza negotovost tistih delov civilne družbe, ki jim je represivni aparat države neprestano napoti in bi ga radi spravili v kako dobro zaklenjeno skladišče, da ga ne bi nikdar ne videli in ne slišali. Prav ti so dvignili vik in krik proti vojski paradi, predvideni za proslavo petdesetletnice osvoboditve izpod nacifasistične okupacije Slovenije. Tako se bo pripravljali odbor proslave znesel pred totalno dilemo. Proslavljali naj bi petdeseto obletnico osvoboditve in vojske zmage nad fasizmom. Toda tako kot eni izpodbijajo, da je slo za osvoboditev, in trdijo, da smo se samo pomaknili iz enega totalitarnega sistema v drugega, drugi nasprotujejo, da bi lastno vojsko zmagal proslavili na vojski način - s paradom.

Toda vsem pobornikom »bolj kulturnega« proslavljanja je treba povedati, da smo se Slovenci res ohranili s pomočjo kulture, da pa smo kulturo ohranili le tedaj, kadar smo na svojem ozemlju imeli svojo vojsko, pa naj gre za Maistra, osvobodilno vojno ali vojno za osamosvojitve. In kljub vsem razpredanjem, kaj je pravzaprav vredno proslavljati - osvoboditev ali konec vojne - je treba pojasniti, da država vedno proslavlja eno samo stvar: samo sebe. Zato je prav vojska parada pravi odgovor na pojav ideoloških trojk, ki hočejo delati red v zgodovini.

In temu trojke in parada skupaj? Takole bi lahko potegnili sklepe:

1. V državi, ki ni sposobna s cest spraviti trojk, je vojska parada smo Potemkinova vas.
2. Kdor napada vojsko parado ob državnem prazniku, naj se ne zgraža nad trojkami.
3. Civilna družba, ki noče niti videti državne vojske in policije, bo kmalu videla svojega Hobbesa bodisi kot »vojno vseh proti vsem« bodisi kot Leviathana.

KONČANI DNEVI KOMEDIJE

Žirija odločila po okusu občinstva

Gledalci so do zadnjega kotička napolnili celjsko gledališče

CELJE - S krajšo koreografijo Studia za ples Igen iz Celja in podelitvijo nagrad so sinoci v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju zaključili letošnje Dneve komedije. Občinstvo je soglasalo z izbiro strokovne žirije, saj je po vsaki izmed osmih predstav tudi samo glasovalo podobno.

Kot nagrada zvestim ljubiteljem teatra in posebej gledališke komedije pa je sinoci izzvenela tudi predstava zagrebskega gledališča Gavella, ki se je izven konkurence predstavilo s komedijo O. Wilda Vazno je imenovati se Ernest (biti resen). Priznanji zlahtnih komedijantov leta sta si po mnenju strokovne žirije v sestavi Majda Knap Sembera, Marinika Postrak in Blaž Lukan prisluzila dramska igralca Bojan Emeršič in Olga Kacjan. Za najzlahtnejšo komedijo v izvedbi katerega izmed domačih poklicnih ali nepoklicnih gledališč,

katerih predstave je v Celju povabil selektor Primož Bebler, pa je po vsaki izmed predstav glasovalo občinstvo, ki je vse petke in sobote v februarju do zadnjega kotička napolnilo celjsko gledališče. Vsak gledalec je lahko dal predstavi oceno med 1 in 5 in s povprečno oceno 4, 7 je priznanje Zlahtna komedija leta odromalo v roke četrtih Dnevih komedije letos predstavili se Presernovo gledališče iz Kranja s Kadar macke ni doma, SNG Drama iz Ljubljane s Change, Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica s Cudeznim gledali-

Priznanje Zlahtna komedija za Glejevo Afero pouhn kufr (Foto: SHERPA)

šček se zeni (SLG Celje, 4, 7 točke) in Klovni (SMG Ljubljana, 4, 4 točke). Poleg te omenjenih so se na četrtih Dnevih komedije letos predstavili se Presernovo gledališče iz Kranja s Kadar macke ni doma, SNG Drama iz Ljubljane s Change, Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica s Cudeznim gledali-

ščem, Mestno gledališče ljubljansko z Na smuciscu in Gledališče Zato s Ptuja s Plesasto pevko.

Ves februar, ko so si ob koncu tedna mogli kupci ze zdavnaj razprodanih abonmajskih kart za Dneve komedije ogledati po dve predstavi, so v celjskem teatru predstavljali tudi druge postavitve. Go-

stili so se sest predstav od drugod, uprizorili premiero domače komedije Smejci in se vmes mudili na petih gostovanjih. Pred sinočnim zaključkom Dnevov komedije so se slovenski gledalisci srečali tudi na simpoziju o domači gledališki komediji.

Brane Piano

Draga italijanska država!
Če bi nam povedala,
kaj počneš, bi ti morda lahko
pomagali,
da narediš manj napak.

Od nekdanjih državljanov v Italiji pritožujejo, da so premalo vključeni v javno upravljanje. Pa vendar obstaja neki zakon, ki dežele, občine in pokrajine obvezuje, da objavljajo svoje bilance, da bi tako zagotovili - pravi zakon - največjo razumljivost in jasnost rezultatov upravljanja. Spoznavanje možnosti, informiranje o storitvah in stroških prispeva k izgradnji bolj demokratične države. Bolj natančno inštitucionalno obveščanje pomeni večjo jasnost in večjo korektnost javnega delovanja, kar z drugimi besedami pomeni večje sodelovanje. Uporaba časopisov kot informacijskega sredstva predstavlja najučinkovitejši in takojšen pripomoček za zadovoljitev potreb in interesov državljanov.

ALPSKO SMUČANJE / 32. ZLATA LISICA NIMA SREČE

Dež včeraj prepolovil slalomsko preizkušnjo

Zaradi slabega vremena so morali preložiti tekmo na danes

MARIBOR - Organizatorji tekmovanja za 32. Zlato lisico, SK Branik iz Maribora, včeraj niso imeli srečne roke z vremenom pri izpeljavi slalomске preizkušnje za svetovni pokal. Na sobotni veleslalomski tekmi je bilo smučišče obsijano s soncem, ob njem pa se je zbralo 7 do 8 tisoč gledalcev. Ze jutranje turobno vreme je napovedovalo deževen dan, kar se je tudi zgodilo. Se pred koncem prve voznje, ki si jo je prav tako ogledalo nekaj tisoč ljubiteljev smučanja, je namreč na progi in v ciljni ravnini začelo rahlo deževati, kmalu pa se je dež spremenil v naliv. Prvo voznjo, v kateri je nastopilo 66 smučark, so sicer izpeljali do konca, druge voznje, ki bi se morala začeti ob 13. uri, pa ni bilo. Dež je namreč lil kot iz skafavodilni ljudje svetovnega pokala so kar nekajkrat staknili glave, da bi sprejeli ustrezno odločitev o nadaljnjem tekmovanju. Prva informacija je bila, da druga voznja ob 13. uri vendarle bo. Toda malo pred 13. uro je pršla nova vest: druga voznja je prestavljena za pol ure. In ker je dež se kar naprej neumljeno padal, je vodstvo svetovnega pokala napovedalo začetek druge voznje

ob 14. uri. Toda tudi ta odločitev je bila malo pred 14. uro preklicana, nova pa se je glasila: druga slalomska voznja za 32. Zlato lisico bo danes ob 12. uri.

Tudi v včerajšnjem slalomu se je pokazalo, da so bile začetne startne številke za tekmovke najugodnejše, saj je Martina Ertl, ki se je kot prva pognala po progi, dosegla tudi najboljši čas. Le 16 stotink za njo je zaozostala 8-kratna zmagovalka tekmovanj za Zlato lisico Svicarka Vreni Schneider, na 3. mestu je bila s startno številko 10 Deborah Compagnoni, na 4.

mesto pa se je po prvi voznji uvrstila Urška Hrovat. Hrovatova je smučala zelo dobro, za Ertlovo pa je zaostala za 65 stotink sekunde. Zelo dobro je smučala Katja Koren, ki si je s startno številko 16 prisluščala 7. mesto, med trideseterico - na 18. mesto - pa se je uvrstila še Spela Pretnar. Slabše so smučale Dovzanova, ki se je uvrstila na 37. mesto, Bračunova, ki je bila na koncu prve voznje 59., medtem ko je Bokalova po obetavnem vmesnem času naredila napako in morala odstopiti.

Kot že rečeno, bo druga slalomska

voznja za 32. Zlato lisico danes ob 12. uri, seveda če bodo vremenske dovoljevale.

Rezultati 1. slalomске voznje: 1. Ertl (Nem) 52.67, 2. Schneider (Svi) 52.83, 3. Compagnoni (Ita) 53.14, 4. Hrovat (Slo) 53.32, 5. Wiberg (Sve) 53.55, 6. Kjørstad (Nor) 7. Koren (Slo) 53.60, 8. Piccard (Fra) 53.68, 9. Zingre-Graf (Svi) 53.88, 10. Gallizio (Ita) 53.91, 11. Chauvet (Fra) 53.96, 12. Seizinger (Nem) 53.98, 13. Eder (Avt) 54.04, 14. Gimle (Nor) 54.07, 15. Riegler (N. Zel) 54.08... 18. Pretnar (Slo) 54.43.

Zmago Gomzi

Urška Hrovat je bila po prvi voznji na dobrem četrtem mestu (Foto S. Živilovič/BOBO)

SMUČARSKI POLETI / TEKMOVANJA ZA SVETOVNI POKAL SO SE KONČALA PREDČASNO

Polete v Oberstdorfu odpovedali

OBERSTDORF - Gosto sneženje in močan veter sta včeraj preprečila Avstrijcu Andreasu Goldbergerju enajsto zmago v letošnji sezoni, kar bi bil rekord tekmovanja. Tako je priljubljeni Goldi ostal pri eni zmagi manj, kar je 1983 in 1988 leta uspelo tudi Fincu Mattiju Nykänenu.

Skakalci so zaman čakali na tekmo, ki so jo po dveh urah odpovedali. Po poskusni seriji, v kateri je bil najdaljši Goldberger s 196 metri, so sicer spustili v smučino deset skakalcev, od katerih nihče skocil več kot sto metrov. Tako so zvisali zaletišče in ga počistili, vendar zaman. V poskusni seriji so bili izredno uspešni tudi slovenski skakalci. Urban Franc je bil s 180 metri sploh med najdaljšimi, Samo Gostiša je skocil 175 m, Matjaz Kladnik 162 in Marko Bogataj 160. Skok se je ponesrečil le Dejanu

Jekovcu. Sneženje ni pojenjalo in po sedmih nastopih so morali spet prekiniti tekmo. Stevilnim gledalcem so ostale zanimive le se plesalke, oblecene v pingvinčke, po več kot eni uri pa se je komisija tekmovanja končno odločila, da odpove tekmo in s tem zaključí svetovni pokal. Goldbergerju sta se tako na stopničkah za zmagovalce svetovnega pokala pridružila Italijan Roberto Cecon z zaostankom 636 točk in Finec Janne Ahonen s prednostjo 26 točk pred Japoncem Kazujosijem Funakijem. Po 21 tekmah se je sezona v svetovnem pokalu zaključila, ceprav vse skakalce caka še najpomembnejša preizkušnja, ki bo že čez slaba dva tedna v kanadskem Thunder Bayu, ko bodo v okviru svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju tri tekme, in sicer dve posamični ter ena ekipna na večji skakalnici. (T. B.)

BOKS / AMERIČAN GERALD MCCLELLAN BO PREŽIVEL KLJUB HUDI POŠKODBI

Odločilen hitri poseg zdravniške ekipe

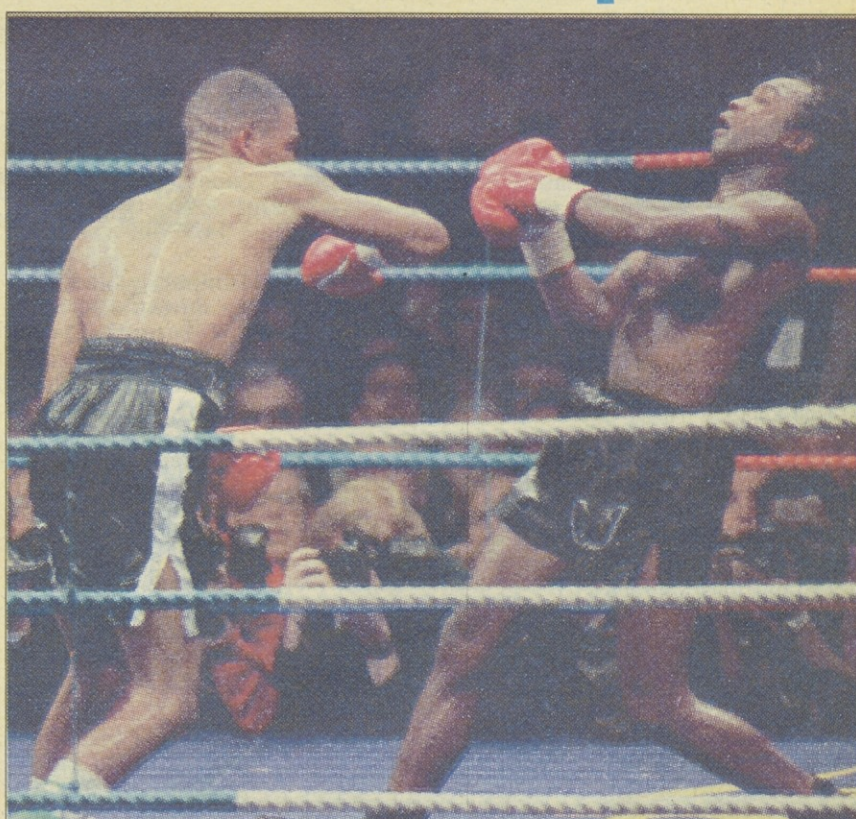

Nigel Benn po zmagi nad McClellanom (AP)

LONDON - Ameriški boksar Gerald McClellan ima dobre možnosti, da preživi, ceprav je njegovo stanje se naprej zelo resno, saj ga trenutno pri življenju ohranjajo z umetnim dihanjem. McClellan, svetovni prvak srednje kategorije verzij WBO in WBC je za naslov verzije WBC supersrednje kategorije boksal proti Anglezu Nigelu Bennu. Da bo dvoboj zelo trd, je bilo jasno v prvi rundi, ko je Benn po samih tridesetih sekundah že bil na tleh. Drugič je McClellan prvaka položil v šesti rundi, očitno pa je hitri ameriški boksar izbral svoje moči, saj v svoji karieri še ni boksal več kot osem rund: kar dvajset od enaintridesetih bojev je namreč dobil že v prvi rundi.

Pobudo je tako prevzel Benn, v deseti rundi pa je McClellan podlegel dvema zaporednima strahovitima udarcema nasprot-

nika, ki je uporabil svoje najboljše orožje, visok udarec z desnico. Takoj je bilo jasno, da je stanje McClellana kritično, k sreči pa je bila zdravniška ekipa takoj na ringu. Pripravljenosti je nedvomno tudi prispevalo dejstvo, da je aprila lani na istem prizorišču izgubil življenje angleški boksar Bradley Stone. Odtlej so v Angliji poostriili zdravniško nadzorstvo na bokarskih srečanjih. McClellana so po prvih negah odpeljali v bolnišnico. Po mnenju zdravnikov je bila prav hitrost posega odločilna: »Pol ure kasneje bi bilo verjetno že prepozno.« Tako pa so McClellana nemudoma operirali, odstranili so mu namreč krvni strdek iz desnega dela možganov. Njegove kariere je vsekakor konec. Le kaj se bo zgodilo, ko se bodo v kratkem na bokarskih ringih spet pojavile unicejoče pesti Mika Tysona?

McClellan (levo) je vse do 10. runde bil trd oreh za Britanca Nigela Bennu (AP)

DAMON HILL / NA TURNEJI PO VZHODU

Tudi v eksotičnih deželah formulo 1 dobro poznajo

Na obisku v Hong Kongu, Pekingu, Moskvi, Atenah in Dubaiu

»Ce hocem doživeti se kaj več, mora moje naslednje potovanje biti polet s Space Shuttle«, si je morda mislil član Williams Renaulta Damon Hill, ko je zaključil svoje potovanje po petih državah Evrope in Azije. V dveh tednih promocijske turneje, ki jo je organiziral glavni Williamsov pokrovitelj Rothmans, je obiskal Rusijo, Hong Kong, Kitajsko, Grčijo in Dubai.

Daleč stran od vsakodnevnih stresov, ki jih prinaša življenje v formuli 1, se je Hill izkazal kot izvrsten ambasador, hkrati pa je imel možnost spoznati veliko različnih kultur in načinov življenja. Pot ga je vodila od prebujajočega se Pekinga do cvetočega Dubaia in od zimske Moskve do toplih Aten. Ker je bil v vseh teh mestih to hkrati prvi »uradni« obisk kakega dirkaca formule 1, se Hill kajpak ni mogel izogniti ure trajajočih intervjujev za radio, televizijo in časopise. Formula 1 je bila že do sedaj eden od naj-

bolj mednarodnih sportov, saj dirke prirejajo na vseh celinah. Hillovo »misionarsko« potovanje pa je podrlo se nekaj pregrad in formulo 1 približalo narodom, ki tega tekmovalca doslej morda niso poznali najbolje.

Začetek v Hong Kongu

Hong Kong je bil edino mesto na turneji, ki ga je Hill poznal že od prej, saj je ta britanska kolonija med dirkami formule 1 priljubljena točka za preživljanje prostega časa med zadnjima dvema dirkama sezone na Japonskem in v Avstraliji. Toda

v razgovorih z domačini je več časa kot razlaganju lanskega dvoboja s Schumacherjem Hill tokrat namenil spoznavanju sprememb, ki se bodo zgodile, ko bodo gospodarji Hong Konga postali Kitajci. Čeprav v Hong Kongu formulo 1 dobro poznajo, pa je po Hillovih besedah to ena od redkih dežel, kjer se mu ni treba bati, da ga bodo na ulici takoj vsi spoznali. Novinarjem je povedal, da je njegova sestra Brigitte tu preživela kar nekaj let, saj je pomagala pri promociji dirk v bližnjem Macau.

Naslednja točka potovanja je bil Peking. Televizijske ekipe so spremljale Damona na vsakem koraku, se preden mu je uspelo priti do hotela v središču mesta. Po sprehodu med številnimi svetlobnimi napisi, ki se

jih ne bi sramovali niti Američani, je Hill dve uri preživel v Prepovedanem mestu, takoj nato pa se je odpravil na ogromen Tianmenski trg, kjer je najbolj užival ob pogledu na menjavo straže. Da Kitajci niso imuni na formulo 1, se je Hill prepiral potem, ko je k njemu stopil fantic in ga poprosil za avtoogram. Čeprav se trenutno največ Kitajcev zanima za nogomet, pa tudi formula 1 močno pridobiva na priljubljenosti. Tako so zadnjih šest lanskih dirk Kitajci lahko spremljali v živo, že nekaj časa pa na dirkališču Zhuhai tik ob meji z Macaom resno načrtujejo tudi organizacijo ene izmed dirk formule 1. Naslednje jutro si je Hill med množico avtomobilov, konjev in koles le ne kako utrl pot na obrobje mesta in se povzpela na

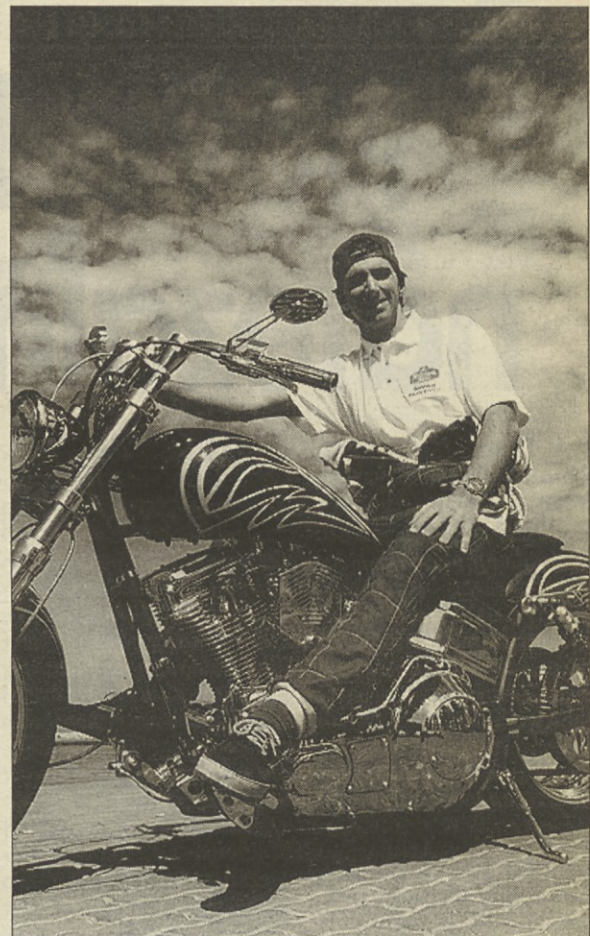
Kitajski zid. Ob povratku v hotel je pripravil tiskovno konferenco, ki se je udeležil tudi britanski ambasador na Kitajskem Leonard Appleyard. »Prepovedano mesto je bilo cudovito. Se bolj me je ocaral Kitajski zid, na poti proti njemu pa sem imel priložnosti videti tudi kitajski vsakdan. Z neposrednimi televizijskimi prenosi dirk so Kitajci dokazali, da se zavedajo, kaj vse formula 1 prinaša. Krasno bi bilo, če bi v deželi, kot je Kitajsko, res priredili eno izmed dirk,« je svoje vtise strnil Hill.

Iz Moskve z blagoslovom

Človek, kot je Damon Hill, si lahko privoščiti, da svoj dopust v Aziji za dva dni prekine, odleti domov v London, skoči pod prho, zamenja perilo in dopust nadaljuje po prvotnem načrtu. Hill je storil natančno to, turnejo pa je nadaljeval v Moskvi, kjer mu je bilo odmerjenih natančno 36 ur. Tu sta ga ves čas spremljala dva »prijazna gospoda« v usnjenih jopcih, pod katerimi sta za vsak primer nosila orožje. Na preži sta bila tudi ponoči, ko je Damon spal. Na vprašanje, če je bilo njuno posredovanje kdaj potrebno, nista odgovarjala. V Moskvi si je Hill najprej ogledal cesarsko poletno rezidenco. Tu ga je pričakala skupina jezdecev in ga pospremila do konjske vprege, ki je Damona odpeljala do cerkve, kjer ga je blagoslovil lokalni župnik. Po kosilu v palači so Damona iztovarili, da se v voznji z motornimi sanmi pomeri z ruskim prvakom v rallyju Mihailom Nariskinom. Hill je izkoristil svoje motociklistične izkušnje in Rusa zanesljivo premagal.

Še v tople kraje

Po novinarski konferenci v prostorih zasto-

Motorji so stara ljubezen Damona Hilla

pnika za Renault je bil Damon že na letalu proti Atenam. V grški prestolnici ga je pozdravilo toplo vreme. Na letališču ga je čakal helikopter in ga odpeljal v hotel na obali. Hill je pred tem Atene obiskal edinoletnik na solskem izletu. Vrhunec obiska v Grčiji je bila tiskovna konferenca, ki pa je bila bolj podobna rockerskem showu. Hilla, ki je na prizorišče priletel s helikopterjem, so pozdravile fanfare in stotine zarometov. Scenarij je pripravil Hillov kondicijski trener, ki je za svojega varovanca tudi v dneh dopusta pripravil program priprav. Zabičal mu je, naj hodi samo v hotele, ki imajo telovadnico in plavalni bazen (ki ju seveda mora uporabljati), vsak prosti trenutek pa naj izkoristi za tek.

Pet ur po odhodu iz Aten se je Damon znašel v Dubaiu v Združenih arabskih emiratih. Tu ga je pozdravila mešanica tradicionalnega in modernega življenja. Ta arabska dežela ima vse pogoje za organizacijo ene izmed dirk, razen dirkališča. Tudi tega pa bodo pričeli graditi se letos, saj so Arabci z nekim britanskim podjetjem že podpisali pogodbo za

izvedbo gradbenih del. Ponos Dubaia v sportnem smislu je posadka v dirkanju z motornimi colni na odprtem morju. Na voznjo z eno izmed takih »formul 1 na vodi« so povabili tudi Damona: »Vsekakor je bilo precej drugače kot v formuli 1. Pri hitrosti več kot 200 km/h sem imel občutek, da bo coln odneslo iz prave smeri. Užival sem, a se mi vseeno zdi, da sem boljši v voznji na starih kolesih.« Od istih ljudi, ki so mu omogočili voznjo s hitrim colnom, je Damon za en dan postal lastnik Harleya Davidsona, s katerim je za nekaj ur izgubil v vroči puščavi. To pa je bilo tudi zadnje, kar je Damon počel na svoji turneji. Ze nekaj ur kasneje je bil znova v deževnem in meglenem Londonu. »To je bilo potovanje, ki ga ne bom nikoli pozabil, saj sem v zelo kratkem času spoznal zelo različne dežele z zelo različnimi kulturami in načini življenja. Presenečen sem bil nad zanimanjem teh ljudi za formulo 1, čeprav mnogi niso videli se nobene dirke. Bilo je fantastično, vse, kar si želim sedaj pa je, da sedem v formulo ter vozim, vozim in vozim,« je svoje vtise strnil Damon Hill. (S. D.)

Pred potovanjem v Moskvo je Hill za dva dneva skočil se domov v London

GOLF / NOV TELEVIZIJSKI PROGRAM

Ljubitelji golfa bodo potešeni

Stari maček dogajan v svetu kableske televizije, Joseph E. Gibbs, se ni nikoli oziral na nasvete tistih, ki so bili prepričani, da je zelja po ustanovitvi posebnega golferskega programa neuresničljiva blaznost. Gibbs ima golf preveč rad in njegov poslovni partner, slovit golferski sampion Arnold Palmer, je preveč vztrajen, da bi se odrekla ideji, za katero sta potihem zbrala za 80 milijonov dolarjev naložbo.

Tako je 17. januarja letos The Golf Channel, s sedežem v floridskem

Orlandu, kjer sedem satelitskih sistemov spremlja golfturnirje po vsem svetu, začel oddajati. The Golf Channel zaposluje 40 do 140 ljudi (odvisno od natrpanosti spreda) in je za letos podpisal pogodbe o spremljanju 6 PGA turnirjev, 19 LPGA turnirjev, 35 Nike Tour turnirjev ter 40 evropskih, avstralskih in južnoafriških turnirjev.

Gibbs, ki je že v osemdesetih letih z organiziranjem prenosov golfturnirjev zaslužil veliko denarja, je o posebnem golferskem kanalu začel razmišljati pred tremi leti: »Začel sem se spraševati, kaj bi ljudje želeli videti in cesar ne morejo videti.« In iz zelo merodajnih Gallupovih raziskav gledanosti posameznih programov je Gibbs lahko razbral, da so prenosi golfturnirjev zelo gledani in da si ljudje želijo se več golfa, predvsem instruktorskih programov in informacij o novi opremi. Ker je bila tudi Palmerjeva ideja vsec in ker so bili tudi pri IMG, managerski korporaciji, ki zastopa tu-

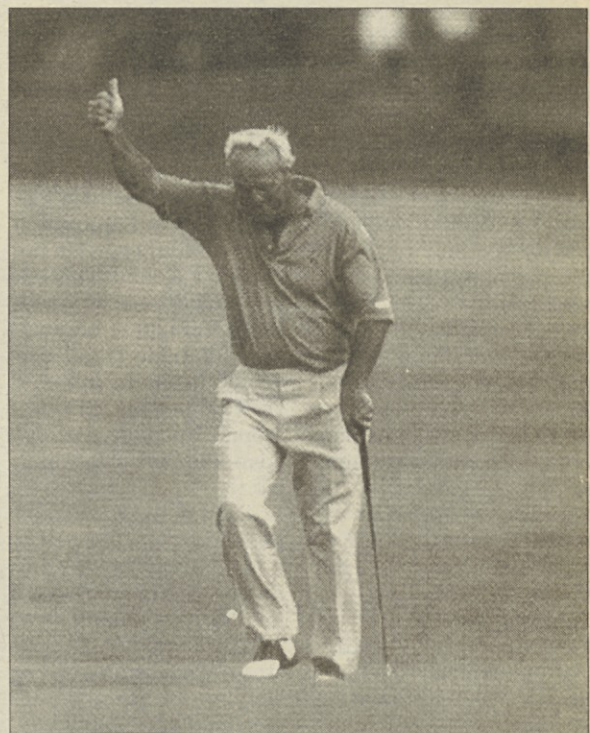
di interese Palmerja, prav tako zainteresirani, se je ideja počasi začela urešničevati. Za IMG so bili pripravljene sodelovati se nekateri večji ameriški kabelski sistemi - Continental, Comcast, Cablevision Industries, Adelphia in Newhouse. Združeni sistem pokriva približno 20 odstotkov nacionalnega kableskega občinstva in tako zagotavlja, da bo program sprejemalo 5 milijonov gospodinjstev. Mesečna naročnina znaša 6.95 dolarja.

Hrbtenico kanala bodo predstavljali prenosi (od četrta do nedelje) in ponedeljni (med tednom) golfturnirjev, ki bodo zasedali 30 odstotkov programa.

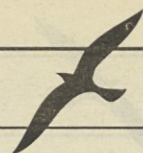
Posebne oddaje bodo namenjene zdravju in fitnesu, potovanjem povezanim z golfom, predstavitev pravih in klubskih profesionalcev, turnirjem iz preteklosti, nakupovanju prek ekrana in tekocim informacijam. Palmer bo gost večine programov, vodil pa bo tudi svoj show, v katerem bo odgovarjal na vprašanja gledalcev.

Gibbs je prepričan, da naložba ne bo ogrozila gledanosti golfa na drugih omrežjih, čeprav namerava sam agresivno tekmovali za pravice prenosov PGA Tour turnirjev in tudi največjih starih - Major turnirjev.

Jaka Lucu

Solastnik novega televizijskega programa Arnold Palmer

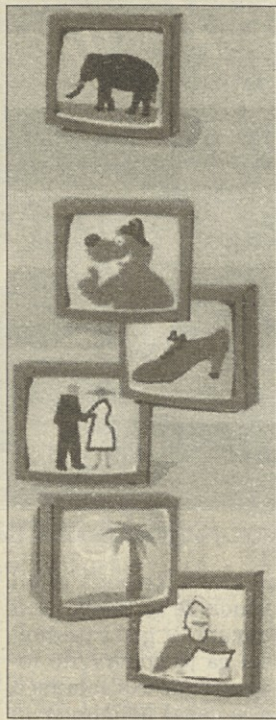
NAPOVEDNIKI

Nova TV natezalnica

V TV-svetu se je poleg cedalje bolj motečih reklam uveljavila nova natezalnica gledalcev - napovedniki in reklamirane lastnih oddaj. V tekmi za TV-avditorije so ponudniki programov začeli tekmovali v lastni promociji, kar ima pri cedalje več gledalcev ravno nasprotni učinek.

Vzemimo primer največjega TV-tržišča v Evropi - Nemčije. Komercialni ponudnik SAT 1 zavrti na dan kar 160 vložkov za promocijo lastnega programa, RTL je malo bolj zmeren - objavi jih 130. Nič manj pa jih ne predvajajo pri drugih komercialnih TV-ponudnikih. V to tekmo se seveda morajo vključiti tudi ponudniki javnega servisa: ARD in ZDF. Pri njih sicer ne gre za primarni učinek: z obvezno naročnino je pokrita glavnina njihovih stroškov. Gre pa jim za primat: ce ne bodo pritegnili avditorija, bodo se bolj izgubili pri iztržku od reklam, kar utegne povzročiti finančne težave. Ce pa izgubijo gledalce, bo šla po zlu njihova temeljna funkcija. Ljudje se bodo vprašali, čemu je javna RTV sploh potrebna.

Ceprav je takšna samopromocija vse bolj moteča, kaže, da je bo vedno več. Pri Pro 7 se s promocijski-

mi vložki ukvarja že zajejna profesionalna ekipa, ki jo sestavlja 28 urednikov, montažerjev in producentov, pri RTL jih je 24, pri SAT 1 pa je v »oddelku za teror nad gledalci« zaposlenih 18 ljudi.

V promocijo gre tudi veliko denarja. Deset- do tridesetsekundni vložki stanejo do 50 tisoč nemških mark. Ponekod se izgovarjajo, da tako nadomeščajo napovedovalce. Dokazujejo tudi, da 57 odstotkov gledalcev se

uro pred oddajo ne ve, za kateri program naj se odločijo. S promocijo skušajo torej vplivati na njihovo (pod) zavest.

Vrhunec vsiljevanja predstavlja izkušnja z reklamo za stridelnado nadaljevanko »Scarlett«, ki so jo na SAT 1 vrteli kar tristo krat. V vsaki reklami so skušali gledalcem ponuditi nekaj drugega in privlačnega - od zgodbe do oblačil, predstavitev glavne osebe in podobno.

Pri RTL, ki ima najdaljšo tradicijo napovednikov, namenjajo tej dejavnosti letno kar pet milijonov mark. S tem denarjem proizvedejo 250 ur promocijskih programov.

Ker pa ponekod ne zupajo zgolj napovednikom, skušajo gledalce pritegniti še z nagradnimi igrami med njimi. Med reklamo za »Scarlett« so lahko gledalci dobili rolce-royca.

Od leta 1992 ima javna servisna ARD, ki jo sestavlja dvanajst RTV-središč, v Saarbruecknu specializirano enoto za proizvodnjo napovednikov. Vsak dan objavijo od 12 do 20 promocijskih vložkov, kar je na srečo veliko manj od komercialnih tekmecev.

Napovedniki koreninijo v podobnem izumu filmskih producentov, ki vrtijo reklame za filme že od leta 1934.

SATELLITE NEWS GATHERING

Čudežna naprava

SNG (Satellite News Gathering) je čudežni pripomoček sodobnega TV-komuniciranja. Gre za komplet naprav, ki so vsak trenutek pripravljene na premik in oddajanje iz kakršnihkoli okoliščin.

Konec je časov, ko so poročevalci svoja poročila posiljali po zapletenem zemeljskem omrežju ali celo prek kurirjev. To je bilo se zlasti zapleteno pri oglašanjih iz tujine, ki so vselej zahtevala daljši čas prijav in naročil.

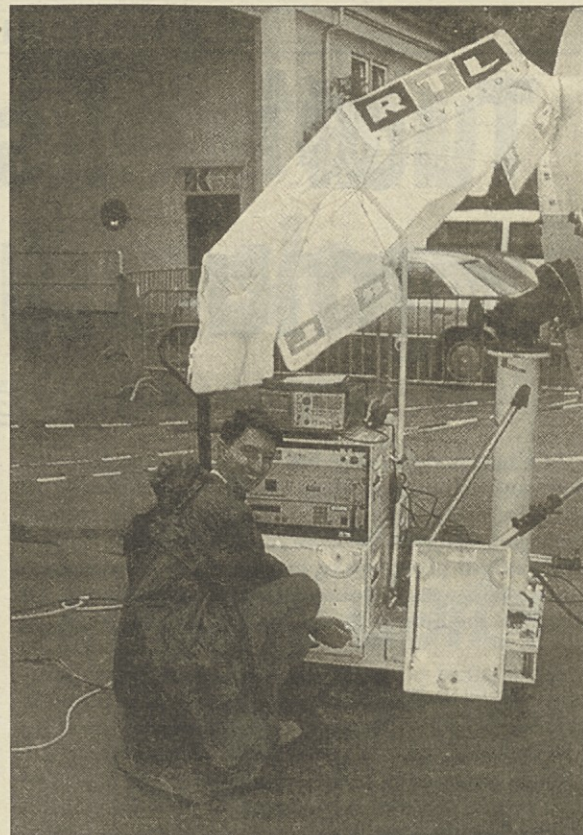
Danes gre vse hitreje enostavneje. S SNG so ustvarili pripomoček za posiljanje oddaj in podatkov, ki predstavlja simbiozo telekomunikacije in satelitske komunikacije ter prenosne TV-tehnike. Njegova značilnost naj bi bila zanesljivost, hitrost,

neodvisnost od okolja in obenem nizka cena, s čimer naj bi povečali zmogljivost RTV-postaje.

Prednosti so na dlani: ne le, da si ponudnik programa s takšno opremo zagotovi privlačnost in verodostojnost na področju informiranja, pridobi tudi gledalec, ki je s prioriteta dogajanja bolj in hitreje obveščen.

Celotna oprema za SNG je mogoče zložiti v kombi. Navadno je razporejena v več kovčkov, ki so varni pred vlago in udarci. Gre za 800 do 1000 kg težko opremo, ki jo je mogoče prevažati tudi z letalom in helikopterjem.

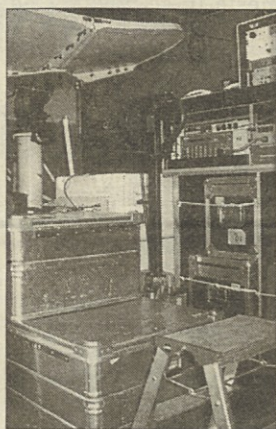
Celotna oprema je operativna v 15 minutah. V kompletu je navadno 1, 5 metra velika satelitska antena, prek katere je mogoče oddajati satelitske signale in manjša antena za povratni sprejem, komplet satelitskega telefona,

ki omogoča spremno komunikacijo prek sistema Inmarsat, ter komplet dveh kamer z editirno enoto. SNG-ekipo navadno sestavljajo inženir, novinar - poročevalec, kameraman in asistent, ki je tudi montažer.

S SNG-opremo se ne opremljajo le večje, marveč vse bolj tudi srednje in majhne postaje, za katere je takšna tehnična pridobitev pogosto celo

primernejša kot za velike, saj lahko nadomešča tudi del studijske opreme. Glede na to, da omogoča SNG hitre odzive in premike, je uporabna tudi za redna dela. Izkušnja velikih hiš je, da je več kot polovico proizvodnje prek SNG mogoče trdno načrtovati (sportni in drugi prenosi), le kaksnih 20 odstotkov odzivanj na aktualne dogodke pa je res nepredvidenih.

Novi Canonov kamkorder je prodajna uspešnica

Canonov kamkorder, ki ga je mogoče uravnati z očesom, je postal prodajna uspešnica na trgu zabavne elektronike. Gre za UC-X1 Hi. Svetlobna dioda v iskalu osvetljuje oko sne-

malca, CCD-jevski senzor pa opazuje odbijanje svetlobe z rozenice. Po kotu, ki ga povzroča prihajajoča svetloba, elektronika v kameri zazna, v katero smer in h kateremu objektu je usmerjen pogled očesa in tjakaj usmeri tudi sredino kamerinega iskala.

Z očesom je mogoče sprožiti tudi nekatere druge funkcije, ki jih na klasičnih kamerah uravnava tipke. V ta namen je treba oko usmeriti v spodnji rob iskala. Kamero UC-X1 Hi, prvo te vrste na svetu, prodajajo na evropskem trgu za približno 3900 DEM.

AVTORSKE PRAVICE / PIRATSTVO NA PODROČJU FILMA IN GLASBE

V Grčiji množično kradejo intelektualno lastnino

Sokrat se verjetno obrača v grobu - njegovi nasledniki, novodobni Grki, so se uveljavili kot eni največjih in najbolj množičnih krsilcev avtorskih pravic in piratov intelektualne lastnine na svetu.

Le redko kje na svetu je več piratskih televizijskih postaj in trgovanja s ponarejenimi filmi, videom in ploščami kot v Grčiji. Samo v ZDA so izračunali, da jim v Grčiji na leto uide za najmanj 120 milijonov dolarjev neplačanih tantiem. Prejšnji mesec so ZDA Grčijo uvrstile na »listo najbolj strogo opazovanih držav«, saj se tamkajšnje oblasti kljub večkratnim opozorilom niso zavzele za primerno zakonsko ureditev. Se naprej dopuščajo divje oddajanje radijskih in televizijskih programov, ki ne plačujejo nikakršnih avtorskih pravic. V kolikor v Atenah do aprila ne bi uredili razmer, bodo ZDA zoper Grčijo uvedle trgovinske sankcije.

Grčija je četrti največji krsilec ameriških avtorskih pravic - takoj za Italijo, Japonsko in Savdsko Arabijo.

Ker so TV v Grčiji uve-

dli sorazmerno pozno - se le v sredini 70. let, so Grki se zmeraj med najbolj navdušenimi televizijskimi gledalci - povprečen Grk jo gleda kar šest ur na dan!

Potem ko so leta 1989 odpravili državni monopol RTV, se je razmahnila komercialna RTV. Poleg treh vsedržavnih televizijskih programov se zdaj trga za 4, 5 milijona gledalcev kar 200 komercialnih, zvečine lokalnih in piratskih televizijskih postaj.

Pod ameriškim pritiskom si socialistična vlada premiera Papandreja zdaj prizadeva sprejeti novo RTV zakonodajo. Minister za informacije Evangelos Venizelos napoveduje, da bodo izdali največ 20 licenc in frekvenc za RTV postaje, ki bodo morale izpolnjevati stroga gospodarska in moralna merila.

Vendar pa poznavalci ne verjamejo, da bi kaj kmalu pregnali številne pirate. Vsak dan postavlja nove ilegalne postaje in oddajnike. Nihče ne spoštuje nikakršnih pravil. Nekateri razmer ne primerjajo zgolj z Italijo pred desetimi leti, marveč s Chi-

cagom v dvajsetih, ki so ga obvladovali gangsterji.

Izvedenci trdijo, da je mogoče ustanoviti televizijsko postajo že z naložbo približno 5000 USD. Navadno oddaja kar film, ki ga kupijo v lokalni prodajni videov. Večina jih neavtorizirano posreduje tuje programe. Nekateri pirati pa se zadovoljijo že s frekvenco in sploh ne

oddajajo programov - marveč samo teletekst.

S tem, ko se »sedli na frekvenco« upajo in cakaajo, da bo država, kot navadno v Grčiji, s časom priznala gola dejstva.

Vecino takšnih postaj so ustanovili lokalni politiki, ki jim se na misel ne pride, da bi se odpovedali sodobnemu orodju za promocijo.

RTL osvaja Avstrijo

Vse kaže, da se tudi v Avstriji začne boj za TV-trg. Predlani so deregulirali področje radia (od letošnjega septembra bo oddajalo deset novih komercialnih radijskih postaj), na področju TV pa se vedno velja monopol ORF.

Zdaj ga skušajo »naskočiti« iz tujine: nemško-luksemburški RTL je objavil, da bo po izstrelitvi novega satelita Astra 1E odprl posebno »avstrijsko okno«. Izstrelitev ptice 1E pričakujejo v drugi polovici letošnjega leta, s čimer se bo zmogljivost satelitskih kanalov (v analogni in digitalni tehniki) povečala s 150 na 200 programov. Padla bo tudi cena zakupa.

Niso sicer pojasnili, kaksen program naj bi nudili v omenjenem oknu, vendar pa si RTL v Avstriji obeta

predvsem izkupiček od reklam, ki naj bi v prvem letu dosegel približno sto milijonov silingov.

Seveda pa namera ne bo tako zlahka uresničljiva, saj so se pri RTL s podobnim projektom opekli že v Švici. Medtem ko so pri RTL menili, da gre pri oknu za program iz tujine, so Švicarji zoper namero protestirali pri Svetu Evrope. Pravniki so ugotovili, da gre za kršitev Konvencije o cezmerni RTV. Takšno usmerjeno oddajanje bi bilo dopustno samo, če RTL zaprosi za licenco v Švici. Švicarska vlada se je po premisleku odločila, da takšne licence ne bo odobrila, češ da predstavlja nelegalno konkurenco švicarskim ponudnikom programov.

Verjetno se bo podoben postopek ponovil tudi v Avstriji.

POGLED
S STRANIPijanska
gobezdavost

MILAN STIBILJ

Znani nemski publicist Albert Roeseler je glasbo opredelil kot najcistejšo vseh umetnosti. Zato pa je s svojim miselnim obstojem in doživljanjem tudi najbolj zahtevna in jo je mogoče ustvarjalno razviti in razvijati sele potem, ko se vzdusje na celotnem kulturnem področju osvobodijo - v neposrednem in tudi prenesenem pomenu izraza - folkloristične miselnosti. Torej sele takrat, ko je naša dojemljivost okolja neobremenjena s simboliko preteklosti, ko smo sposobni uveljavljati z ničemer obremenjeno presojo, se pravi uveljaviti vrednotenja s pogledom v bodočnost in duhovni ravnoj.

Zdi pa se, da se se vedno trdovratno oklepamo s folklorizmom pogojenega spoznavanja sveta, kar je tudi sicer sploh osnovna značilnost in tudi enoznačnost provincializma, ki po svoji naravi predstavlja težko kaj drugega, kot z irhovimi hlacami pokrito naplavinu poneumljanja.

Provincializem je kot nekakšna droga, saj z njegovo pomočjo bezimo v svet utvar in si dobesedno pričaramo nekakšno Koromandijo, v kateri smo prvi v vsakem pogledu, najboljši in sploh ze čistokrvni »Evropejci«, ceprav se po drugi strani Evrope bojimo, saj doslej nismo hoteli razviti miselnosti, ki izhaja iz globalne zavesti uveljavljenosti kulture z vsemi, predvsem tudi umetniškimi odtenki. Brez miselnosti na ravni, ki nam jo omogoča prav kulturna raven, se kot narod gotovo ne bomo mogli potrditi v strujah evropskega pretoka ljudi in stvari.

Prav provincialno pijani smo od samozavesti, ce se nam - gotovo za prevelike denarje - organizacijsko posreči nekakšna veleevropska operna predstava, torej nekaj, kar smo uspešno in z izjemnim mednarodnim odnevom delali ze pred desetletji in to izključno z domačimi silami.

Pri nas se zdi delovanje na področju tako imenovanih kulturnih dejavnosti predvsem, kolikor sploh ne izključno, izgovor za neustrezno zapravljanje razpoložljivih materialnih sredstev, saj vsi vpijejo na ves glas, da »delajo« kulture in tako izkoriščajo prav zadrti strah na upravni ravni, da bi kdorkoli lahko komurkoli očital, da kulture ne podpira. Zato se po eni strani »kulturno« ukvarjamo s prav pobalinskim izsiljevanjem, ki je prav zaradi popolnega neznanja o naravi kulturnih dejavnosti lahko nadvse uspešno, po drugi strani pa z gobezdanjem, ki večkrat že vnaprej izniči tudi se tako dobronamerne pripombe, da o odnevmih ali neodnevih na sicer redke in pogosto smiselno utemeljene kritike sploh ne govorimo. V imenu kulture je pri nas lahko vsak tepec nadvse pameten, saj ta družba sploh ni razvila struktur za uveljavljanje in nadzor strokovnosti.

Celo delovanja glasbenih ustanov (da o našem glasbenem visokem solstvu sploh ne govorimo, medtem ko je »dejavnost« ljubljanske operne hiše naravnost vzoren primer), so se samodopadljivi tekoči krozni trakovi, zaprti v krojenje neprestanega ponavljanja vedno enih in istih delovnih programov brez sestavin, ki bi omogočale vsaj minimalen vsebinski razvoj in nimajo z resničnimi kulturnimi potrebami in zahtevami svojega časa prav nobene zveze. Nasprotno: zaradi komodnosti lahkega zaslužka odvijajo delovne in vsebinske zahteve preko najnižje možne točke, pri čemer si vedno lahko gotovijo podporo svojega okolja, ki je kulturo ze davno zamenjalo z zabavnostjo.

To »zabavnost«, ki jo pridobitniško skrivamo pod plaščem nekakšne nacionalne kulturne dejavnosti, namenjene v vseh pogledih »popolnemu« ljudstvu, pa izkazujemo na včasih prav nenavadne načine.

Pred leti je nek malo priseben televizijski komentator dejal, da bi bilo treba prestaviti slovenski kulturni praznik na dan, ko je naša smučarka primumala mednarodni uspeh. Odkar pa smo brali novico o izigravanju slovenske flavistike na nasi provincialno alkoholizirani Akademiji za glasbo pa se zdi, da bi bilo treba ta praznik celo ukiniti. Enostavno ni mogoče bolj in dalekosežneje izničiti vrednot kulturnih dejavnosti v neki združbi, ki se sicer imenuje narod s prestolnice, je pa nesposobna uveljaviti vsaj najmanjšo raven razmišljanja. Kulturni praznik v takem vzdušju je lahko le praznik provincialnosti, torej slaboumja v kulturi, ne pa praznik duhovnega napredka, za katerega si prizadevajo resnični kulturni delavci, ki nam jih, hvala bogu, tudi ne manjka.

Flavistka, ki bi očitno želela narediti kaj dobrega tudi v domovini, deluje namreč s svojim strokovnim znanjem in mednarodnim ugledom na taki ravni, da bi se ji vsa naša smučarska elita s celotno »profesorsko« zasebo naše Akademije za glasbo vred komaj lahko priklonila.

Žvižgavci

S tarsi so zelo ponosni, ko naučijo otroka žvižgati, a na novo pridobljena umetelnost ima zelo omejeno uporabnost. Otrok je nemudoma poučen, da žvižganje ni preveč spodobno, zlasti ne na cesti in na javnih prostorih. Kvečjemu tedaj, ko poklices psicka, ali se pod domačim oknom spomniš, da si pozabil ključ, pa na hokejski tekmi ob domnevni napačni sodniški odločitvi.

Upostevaje povedano, se spomnimo, da je podpisani zelo slabo vzgojen. Vedno znova sam sebe ujame, kako si požvižgava in se tega povrh vsega sploh ne zaveda. To pocenjam namreč podzavestno, sicer nezno in potih, pri čemer navadno

ne vem, kateri napev mi je usel cez ustnice. Ko ugotovim, da sem pocel nekaj nedostojnega, moram zavest prisiliti, da

mojemu letniku), ali kakšno otopno narodno (ob kislem vremenu), ali kakšno korenjasko partizansko (v zdravniški cacalni-

sal cas s tihim žvižganjem v brado. Nenadoma se je gospa pred menoj sunkovito obrnila, me zaničujoče pogledala in očitaje izjavila, da se žvižganje ne spodobi, ce pa ze žvižgam, naj si izberem bolj primerno melodijo (nehotem sem bil izbral korenjasko partizansko). Ponizno sem utihnil in premisljeval, ali je gospo motilo žvižganje nasploh, ali jo je zmotil partizanski napev. Mogoče bom to zvedel v pismih bralcev, kajti zazdelo se mi je, da razburjena gospa sodi v zvrst avtoric, ki se spotaknejo ob vse, kar je v zvezi s partizanstvom. Najbrž me bo dogodek v banki izučil, da bom ljudi nehal vznemirjati na sploh in posebej s partizanskimi žvižgankami. Možno pa je

seveda tudi, da se bom pozvižgal na ta dobri namen, saj ne morem iz svoje kože in - kot receno - se navadno sploh ne zavedam svojega žvižgajočega početja. Navsezadnje tudi domobranec ni bilo prav nič mar, ko so med vojno njihove (se pravi nemške, torej okupatorske) svincenke žvižgale okrog mojih uses in bi mogel zaradi njih oditi celo rakom žvižgat. In ce pomislim natančneje: v nobenem primeru ne zahtevam, da bi kdorkoli plesal, kakor jaz žvižgam.

Na žalost pa je na svetu - in tudi pri nas - nekaj posameznikov brez poslušala, ki hočejo, da poslušamo njihove skazene melodije, ali celo plesemo po njih.

Djuro Smicberger

V nobenem primeru ne zahtevam, da bi kdorkoli plesal, kakor jaz žvižgam.

obnoviva napev. Tako le spoznam, da sem si žvižgal Ramono (primerno

ci ali v bančni vrsti).

Ondan sem si po svoji grdi navadi v banki kraj-

PODOBE SLOVENSkih SKLADATELJEV (14)

Večplastna glasbeniška osebnost

Skladatelj, dirigent, arheolog in akademik Lojze Lebič (rojen 23. avgusta 1934 na Prevaljah na Koroskem) živi in deluje v Ljubljani kot univerzitetni profesor Filozofske fakultete (Oddelek za muzikologijo).

Po ravnem gimnaziju (maturiral je leta 1952), kjer je tudi ze posegel na glasbeno področje delovanja kot priložnostni zborovodja, se je Lebič vpisal na ljubljansko Filozofsko fakulteto, Oddelek za arheologijo, hkrati pa tudi na takratni teoretsko-pedagoški oddelek ljubljanske Srednje glasbene šole. Tako je na slednji maturiral ze drugič, hkrati pa je tudi diplomiral iz arheologije (oboje 1957). Nato je nadaljeval studij se na drugi visoki soli - Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je Lebič »poslušal« predavanja iz kompozicije v razredu Marjana Kozine in dirigiranje v razredu dr. Danila Svare. Iz kompozicije je diplomiral 1972. leta.

Lebič je pričel svojo umetniško pot kot glasbenik - reproductivce - zborovodja pri Akademskem pevskem zboru Toneta Tomsica (1959-61 in 1962-63), vmes (1962-71) pa je ze vodil Komorni zbor RTV Slovenija. Pod njegovim umetniškim vodstvom sta oba se danes renomirana slovenska vokalna ansambla takrat dosegla naso in tujo-mednarodno renomirano raven; zlasti se KZ RTV Slovenija.

Po krajsim »intermezzi« na uredniškem mestu v Radiu Slovenija, je postal Lebič redni pedagoški delavec takratne ljubljanske Pedagoške akademije (1972-86), po ukinitvi Oddelka za glasbeno vzgojo na ze Pedagoški fakulteti, pa je poslej (od 1986 dalje) pričel delovati kot visokosolski učitelj za glasbenoteoretske predmete (harmonsko-oblikovna analiza) na Oddelku za muzikologijo ljubljanske Filozofske fakultete; od 1988 dalje kot njen redni profesor.

Od 1991 je Lojze Lebič član SAZU - akademik. Za svoje poustvarjalno delo - zborovodstvo je prejel (1966) prvi nagrado Prešernovega sklada, nato dve istega ranga (1970 in 1987) za skladateljsko delo ter nazadnje (1994) veliko Prešernovo nagrado za življenjsko delo in za svoj ustvarjalni opus za področje glasbe. Vmes pa so bile se druge nagrade in priznanja, kajti tudi Lebič je tako kot ze nekaj njegovih kolegov - Pinterjevih fotografskih portretirancev - večplastna glasbeniška osebnost. Ze njegov opus je enormen, prevelik, da bi ga mogli vsaj nasteti, ce ze ne izmeriti po dolgem in pocenz, k Lebičevim ustvarjalnosti pa sodi se publicistično, pedagoško in drugo delo.

Lebičeve skladbe so v dobrušni meri natisnjene - izdane doma in v tujini v tiskih;

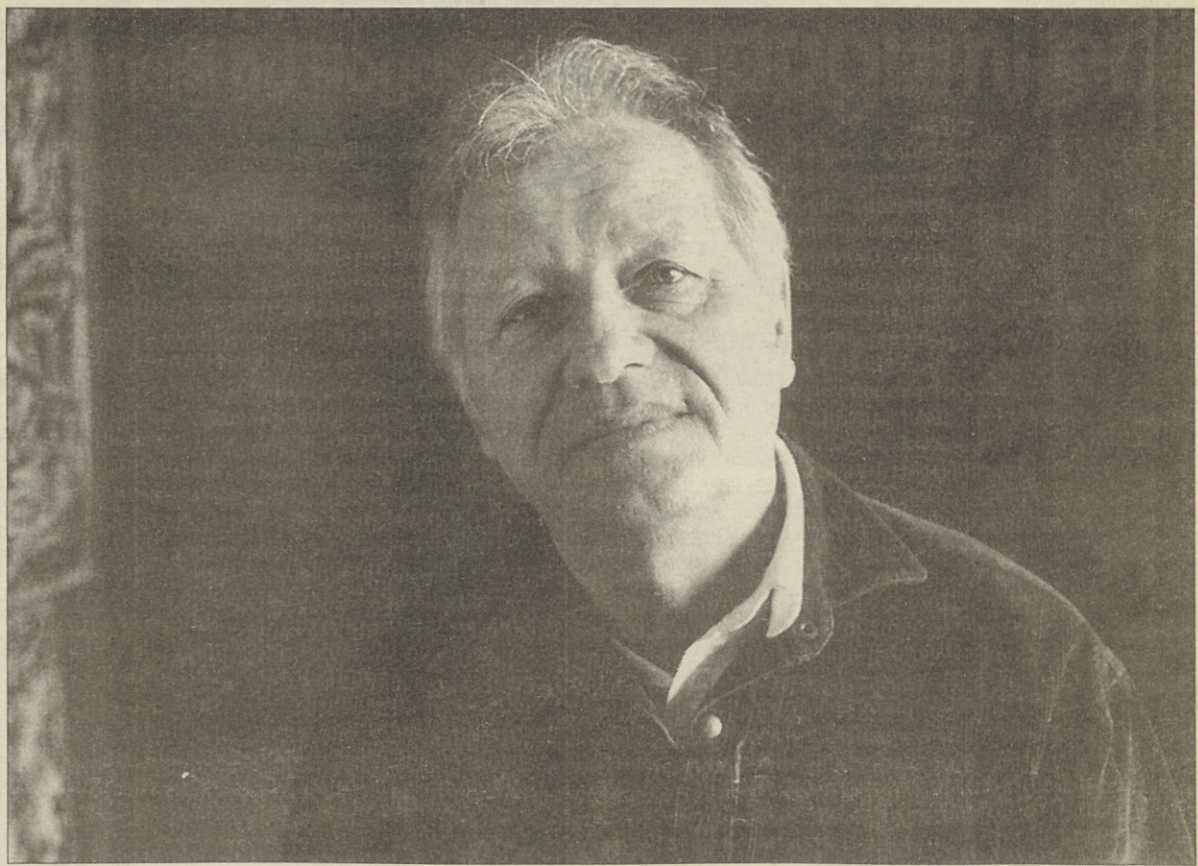
tudi je enako pomembno avtorjevo delo na področju instrumentalne in vokalno-instrumentalne, zborovske in scenske glasbe, pa se glasbe za radio in televizijo ter gledališče. Lebič je izjemno veliko prisoten na različnih nosilcih zvoka (kot dirigent in kot skladatelj!), nazadnje na portretni-skladateljski (laserski) plošči Zalozbe kasete in RTV Slovenija (1994) z deli: Queensland Music (1989) za simfonični orkester, Simfonija z orglami (1993) in Atelje III za violončelo in magnetofonski trak (1975). Lebičev (po) ustvarjalni lok pa se se kar pne: tu so potem se znateni in strokovni sestavki, sodelovanje na strokovnih simpozijih z referati in kot aktivni udeleženc na seminarjih, aktiven pa je tudi v naših in tujih društvih,

združenjih, odborih, komisijah in žirijah.

»Ze s svojim dosedanjim opusom je Lojze Lebič med izbranimi osebnostmi slovenske glasbe. Njegovo delo združuje uspešnost interpretacije, vplivnost publicista in pedagoga, prepričljivost ustvarjalne volje in izjemnega talenta...lirsko intimno vitalno zmožnost kompozicijske, avtorske ideje, pa v sozvočju z glasbo, ki »je bila ze prej«, stece v muzično sintezo, ki je Lebičeva umetnost: skladnost lucidnega oblikovanja in poetične subtilnosti...« (-prim. Peter Kusar, iz teksta k laserski plošči Lojze Lebič, Queensland Music-Simfonija z orglami-Atelje III, ZKP RTV Slovenija, DD-0144).

Lebičev credo pa se pne se naprej: avstrijska altistka Waltraud Mucher je v letu 1994 v južnoafriški Pretoriji

izvedla 4.-zadnji pesem - samospev iz Starih Kocbekovih pesm- Zaspri - Sumenje drevja, ki jih je pred tem tudi krnsno izvedla (Radenci, 1983) na izvorno - slovensko besedilo, Trideset izbranih zborov je izšlo v zalozbi Zveze kulturnih organizacij Slovenije - Nasi zbori, Ljubljana 1994 z zgodnjimi, ženski in poznimi (Lebičevimi) zbori; med slednjimi so na novo komponirani Jesen in Zima (na besedilo Haiku) iz cikla Stirje letni casi za ženski zbor in trije novi mesani zbori: Iz kama v vodi, Mozaiki in Pesem o smrti ter zadnje naročilo Radia Slovenija za vokalno-instrumentalno scensko delo Ajdna. Ta je ze med Lebičevim arheologijo in glasbo. Projekt bo gotov za sezono 1995/96.

Franc Kriznar
Foto: Tihomir Pinter

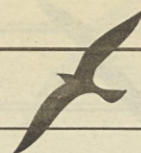
Lojze Lebič

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Zahvaljujoč dobri volji in pameti, boste z malim prstom zgladili poslovni nesporazum, ki bi vam sicer lahko uničil kariero. Ohranite tak pristop, pa ne bo nikdar več težav.

BIK 21. 4. - 20. 5.: V vaši notranjosti se bodo znova obudili kreativni potenciali in poslovni talent. Izkoristite dober dan in sprejmite ponujeno ponudbo, četudi bo imela pridih prevare.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Odstrla se vam bo priložnost za vpogled v skrivnosti uspešnega poslovanja. Zagrabili jo boste s tolikšno vnemo, da se boste zapletli. Niso vsi volkovi mojstri.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Klic iz daljave vam bo povnil optimizem. Če boste ohranili zadostno mero modrosti, vam ga bo že kmalu uspelo speljati v prave vode. Veslajte počasi in previdno.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Prostor za vaše kreativno udejstvovanje se bo bistveno razširil - ne le na poslovnem, ampak zlasti na ljubezenskem področju. Ne brzdajte se, ko bo treba pokazati, kar znate.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ne da bi se posebej trudili, boste na svojo stran pridobili vplivno osebo. Ker pričakuje nežno plačilo, vam bo pomagala z vsemi svojimi močmi. Ste pripravljeni?

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Kljub zvrhani meri energije vendarle ne boste imeli dovolj moči za vse, kar načrtujete za danes. Ne naprezajte se torej preveč, sicer boste jutri v zamudi.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V silni delovni zagnanosti boste prezrli pomemben namig s strani nadrejenih. Razprezite se torej in poglejte naokoli; tako pomembne priložnosti se nerade ponavljajo.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Ne boste se cutili kos zahtevam današnjega dne, vendar jih boste z malo potrpežljivosti zlahka zmogli. Ko boste zvečer legli k počitku, se boste obremenili z novimi.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ne išcite krivca za delovno mlacnost v tistem vzdušju delovnega okolja, kajti skriva se drugje: v vaši oslabiljeni fizični kondiciji. Poskrbite torej za obnovo.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Utrujeni boste, zato boste zeleli pobeigniti pred obveznostmi. Ker vas bodo vztrajno zasledovale, boste navsezadnje utrjeni še bolj. Se je čas za drugačno taktiko.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: V ljubezenskem gnezdecu vas čaka prijetno presenečenje. Ljuba oseba vam bo priredila predstavo, kakršne ste si doslej dovolili samo v svoji pohotni domišljiji.

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. italijanska oblika moškega imena Anton, 8. podstrešna sobica, imenovana po francoskem arhitektu Mansartu, 10. ena od dimenzij, 11. rojstni kraj nemškega filozofa Marxa, 12. nemski inženir, izumitelj motorja z notranjim izgorevanjem (Nikolaus), 14. ime nekdanjega jugoslovanskega politika Markovića, 15. severnoameriško indijansko pleme, 17. oče, 18. stisnjena dlan, 20. španski spolnik, 21. začetnici finskega kiparja Aaltonena, 23. gnus, 25. ime angleske filmske igralkke Blyth, 27. grški otok v Saronskem zalivu, 30. zvezna država na vzhodu Indije, 32. kraj na Kočevskem, 33. italijanska pisateljica (Matilde), 35. ime ameriškega satirika Buchwalda, 36. ime in priimek pred leti umorjenega italijanskega politika, 38. prebivalec Maroka.

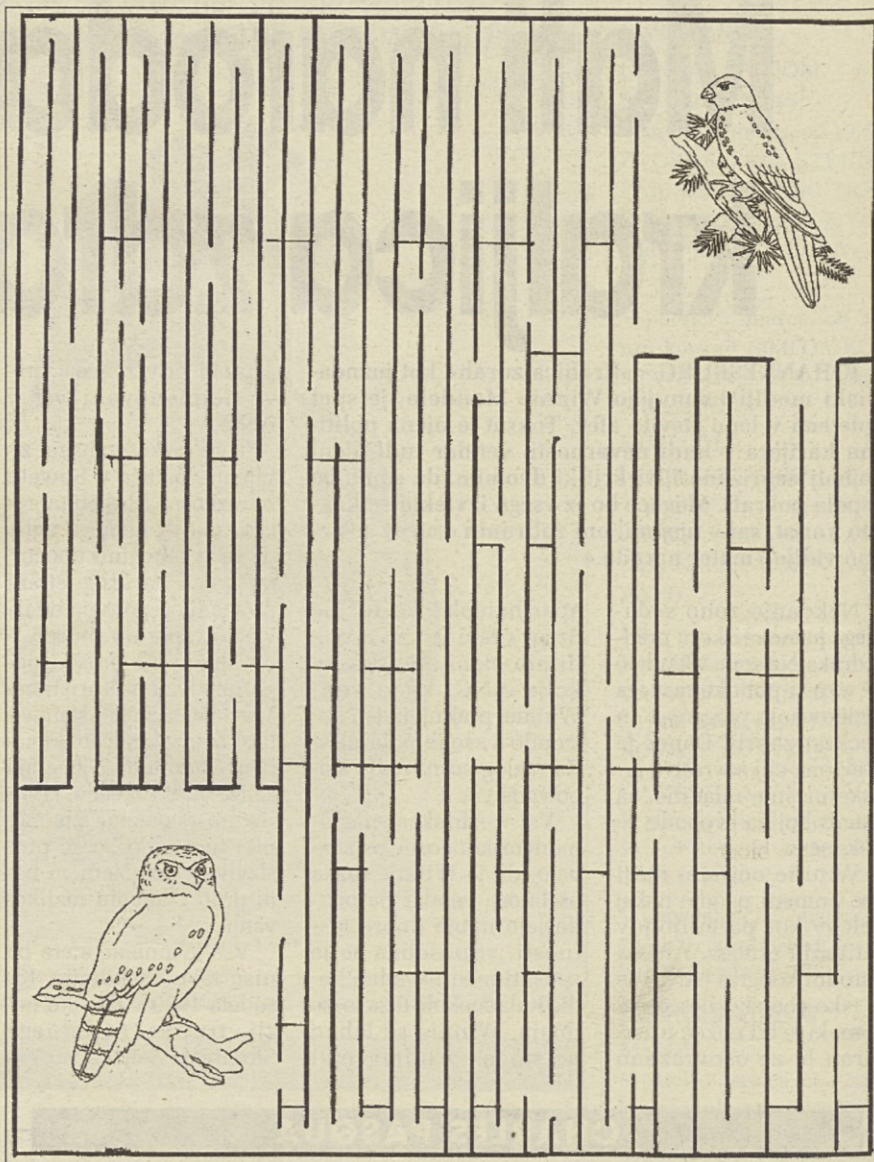
Navpično:

1. družina graditeljev godal iz Cremona, 2. pojavitev v javnosti, 3. avtomobilska oznaka Tunizije, 4. konica, 5. stara japonska prestolnica, 6. ime nekdanje sovjetske atletinje Press, 7. francosko žensko ime, 9. področje, areal, 10. večji nerazsekani kos debla, 13. krma za konje, 16. severnoitalijanska knezja rodovina, 19. ime slovenskega režiserja Stiglica, 21. finsko mesto ob Botniškem zalivu, Wasa, 22. ime canterburyjskega nadškofa, glavnega predstavnika zgodnje sholastike, 24. kraska planota med Dalmacijo in Bosno, 26. dišeče mazilo, 28. kruti rimski cesar, Nero, 29. uradni spis, 31. novozelandski domacin, 34. reka v Etiopiji, 37. različni crki.

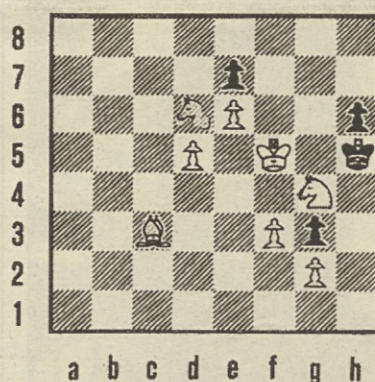
1	2	3	4	5	6	7			
	8								9
10			●	11					
12			13	●	14				
15				16	●	17			
		18			19	●	20		
21	22	●	23			24			
25		26	●	27			28	29	
30			31	●	32				
33				34	●	35			
36					37				
		38							

RESITVE
Vodoravno: Antonio, mansarda, čas, Trier, Otto, An-
Onk, Serao, Art, Aldo Moro, Marocan.

Katera pot je prava?

ŠAH

Problem -mat v treh potezah /Dr.S.Wolf - Zagreb 1935

Crnemu kralju na h liniji so v pomoč crni kmetje, ki onemogočajo dobre poteze belih skakalcev in lovca pri pletenju matne mreže v treh potezah. Prav zato mora beli prisiliti črnega, da sprost ključna polja za zasedbo belih figur in kmetov. V kolikor ne uspeti resiti problema, si oglejte spodnjo analizo!

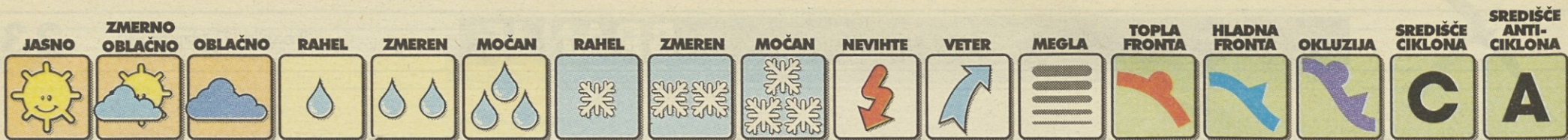
Resitev naloge

S potezo 1.Sh2! beli ponuja se drugega skakaca, da se odpre diagonala e1-h4 belemu lovcu in omogoči napredovanje belega g kmeta. Na 1...gh2 sledi 2.Le1 in po poljubni potezi črnega 3.g4 mat; po 1...ed6 2.Lf6 gh2 3.g4 mat; na 1...Kh4 2.Kg6 h5 3.Sf5 mat.Po 2.Kg6 crni lahko igra 2...ed6 3.Lf6 mat, ali 2...gh2 3.Le1 mat. Izredno lepe matne slike!

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

206	VRSTA MANDARINE	OSEBA, KI VODI RODOVNIKE	GRS. MIT. MORSKA POSAST	GLAS	STARO RUSKO MESTO	GORSTVO V SRBIJU	IRIDJU	POMIRILO	PEVKA PINTERIC	SRKANJE VASE	IGRALKA IDA KRAVANJA	CENE VIPOTNIK	IZOTOP TORIJA	AVTOR: LUKA PIBER	MESTO NA POLOTOKU KRIMU	TOMAZ TERČEK	RAZLETAVANJE	GLASBENIK KERSNIK	SVINCENO ZRNO	IGOR JELEN	IZMECEK OGNJENIKA	BIBLIJ. OSEBA
PRESE-NOVA PESNITEV														STRAH, PRIKAZEN								
STRELSKI SPORT														PREBIV. ITALIJE PEVKA HAZA								
EDINA HČI							VOZ S PLOHOM					PESEM APOLONU ENAKA VOKALA				DEL UST MUSLIM. M. IME				VOLT-AMPER GL. M. NIKARAGVE		
MEHKA TONOVSKA LESTVICA				OSEBNI ZAJMEK			RIMSKI KRALJ PLOSKANJE				AVTOR STOLPA V PARIZU							ZDRAVILNO ZELISCE				
ADAMOVA ZENA				PRITOK KAME V RUSLI							GRSKE BOGINJE UZIVALEC LEPOTE							ANTON AZBE IGRALEC FLYNN		FR. SKLA-DATELJ (JACQUES)	KRAJ V ZAH. MADZARSKI	
NICK NOLTE			PRITOK DONAVE V ROMUNJI	KANAD. POPEVKAR (PAUL)	CARGO IVAN	REKA V SEV. ITALIJI						IGLAVEC	KREPOST							AFRISKI VELETOK		
VRSTA MERILNE NAPRAVE						RIMSKA 55 AGENCIJA V ZDA			NEM. FILOZOF (GEORG) ANCONA				BARVA KOZE	SRSENAR GLINA						JAPONSKI PISATELJ (KOBO)		
RIBJA SAMICA								NASPROTNI TIP ANTON INGOLIC													DEDNA ZASNOVA GENOVA	
POUK, NASVET					VAS PRI RAKEKU																	KISLO MLEKO
MESTO V EPIRU					GERM. BOGOVI				ETILNI ALKOHOL													FILOZOFI IZ ELEJE

Vremenska slika:

Ciklonsko območje s frontalnim valom se bo čez dan pomaknilo nad vzhodno Evropo, nad zahodno in srednjo Evropo pa se bo krepilo območje visokega zračnega pritiska. S severovzhodnimi vetrovi bo dotekal nad naše kraje hladen in postopno tudi bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DANES

Slovenija: Pretežno oblačno bo, padavine bodo oslabele in do večera prenehale. Na Primorskem se bo čez dan delno zjasnilo, se bo pihala burja. Najvišje dnevne temperature bodo malo nad 0°C, na Primorskem okoli 7°C. Sosednje pokrajine: Oblačno bo, padavine bodo oslabele.

JUTRI

V Sloveniji: Večinoma bo sončno, zjutraj bo hladno. Na Primorskem bo se pihala zmerna burja. Obehi: V sredo bo suho in čez dan že nekoliko topleje. Burja bo oslabela.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.45 in zšlo ob 17.45. Dan bo dolg 11 ur. Luna bo vzšla ob 5.12. in zšla ob 15.47.

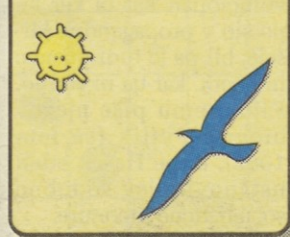
SNEŽNE RAZMERE

	cm		cm
Rogla	70 do 90	Kanin	80 do 230
Kope	do 50	Kobla	do 80
Krvavec	115	Zelenica	30 do 110
Vogel	5 cm na 195	Soriska planina	110
Kranjska Gora	30 do 50	Velika planina	50 do 100
Mariborsko Pohorje	do 50	Golte	do 60
Pokljuka	40 do 50	Cerkno	do 80

Na Kaninu je zaprta proga Graben zaradi nevarnosti snežnih plazov, zaradi prireditve pa je na Mariborskem Pohorju del Miranove proge danes zaprt. Tekaske proge so urejene na Rogli, na Soriski Planini, Veliki Planini, Kranjski Gori, Kopah, Golteh, delno na Voglu, na Mariborskem Pohorju jih urejajo. Dostop na Mariborsko Pohorje, Roglo, Pokljuko, Zelenico in Kope je mogoč samo z zimsko opremo. Smučarski avtobus vozi na Mariborsko Pohorje, Roglo, Kobo in Vogel, v Cerkno in med Gozd Martuljkom in Podkorenem.

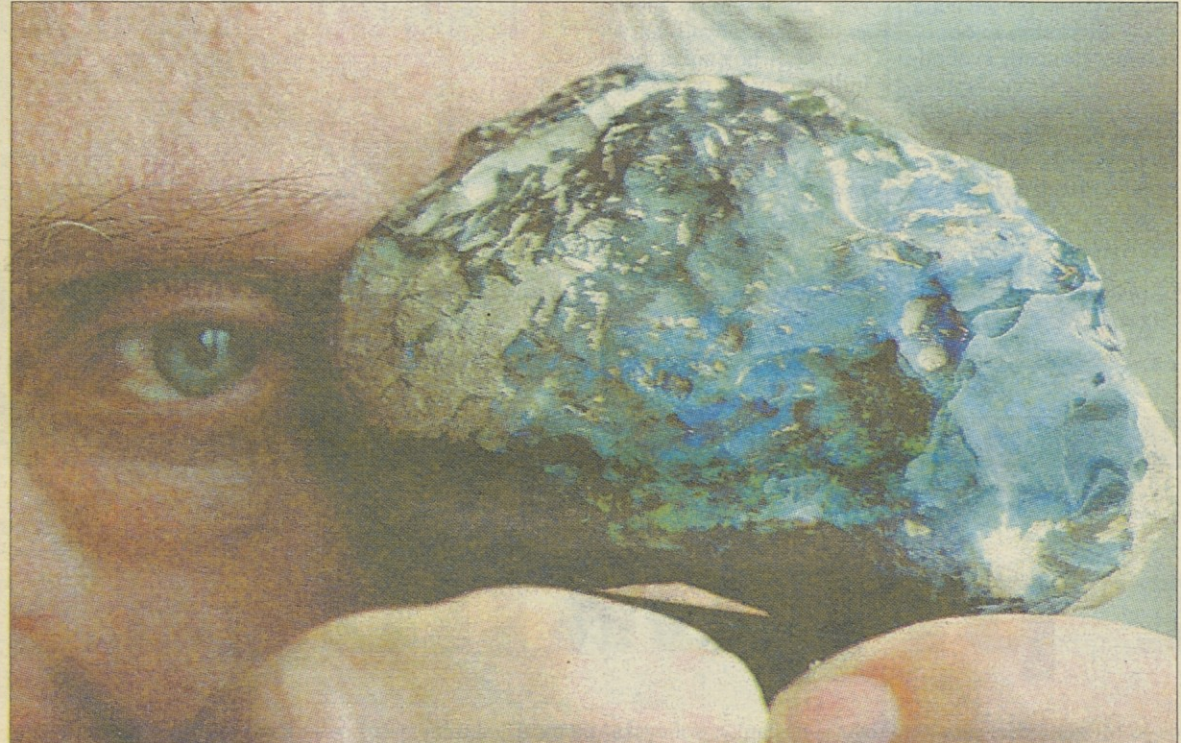
BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje bodo sprva nerazpoloženi, utrujeni in težko se bodo koncentrirali. Popoldne bo obtežilni učinek vremena postopoma popušal in spanec bo globok.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Halleyev komet

Frank Palmer iz avstralskega Lightning Ridgea z opalom Halleyev komet, ki je s svojimi 1.982, 5 karata največji na svetu. (AP)

Kraljičina banka pred bankrotom

LONDON - Angleška kraljica Elizabeta je ponovno v težavah, ki pa jih tokrat niso zakrivil niti njene snahe in niti njeni nadobudni sinovi, temveč banka Baring Brothers, ki je na robu stečaja. Dobra del kraljičinega imetja upravlja prav ta prestižna banka, najstarejša londonska investicijska banka, ki so jo ustanovili leta 1762, tako da bi bila lahko kraljica v bodoče revnejša, če bo ta denarni zavod res bankrotiral. Vsega so krivi funkcionarji singapurske podružnice, ki so z reportnimi posli na tokijski borzi izgubili 400 milijonov funtov. Primankljaj je visji kot je vredna banka, ta-

Napadli lokal z motorko in s palicami za baseball

BERLIN - Pet najstnikov je prejšnjo noč z motorko in s palicami za baseball napadlo mladinski lokal v Benzingerodeju v vzhodnonemški pokrajini Saska-Anhalt. Kot je včeraj sporočila policija, so nasilnezi uničili vhodna vrata in številna okna. Policija je pravočasno posegla, tako da ni bil nihče težje ranjen. Petorico mladoltnih so po zaslišanju izpustili iz pripora. Policija trdi, da napad ni bil politično obarvan, temveč da je slo le za spopad med rivalskimi tolpmi mladostnikov.

Clinton bo sedaj izsilil plačevanje preživnine

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton je sklenil, da bo stopil na prste tistim ločenim zakoncem, ki ne plačujejo preživnine za otroke. Danes bo odobril zakonski odlok, ki bo poenostavil »lov« na skopuške očete v zvezni upravi. To vprašanje ostaja v pristojnosti posameznih zveznih držav, sedaj pa bodo lahko računale na pomoč washingtonske administracije. Po statističnih podatkih kar 100 tisoč uslužbencev v zvezni upravi ne plačuje preživnine za otroke, ki so bili poverjeni drugemu zakoncu. Od teh jih je kar 75.000 na »varnem« v uniformah ameriške vojske. Sedaj pa bo tudi njim odklenkalo.

Po pomoti amputirali zdravo nogo

TAMPA (FLORIDA) - Kirurgi neke klinike v floridski Tampi so po pomoti nekemu 50-letnemu bolniku namesto bolne amputirali zdravo nogo. Nesrečen je to ugotovil, ko se je prebudi iz anestezije. Predstavnik za tisk klinike je napovedal preiskavo, ki mora ugotoviti, kako je prišlo do pomote. Nesrečen je prejel bajno odškodnino, saj je vsem jasno, da mu bodo morali sedaj amputirati tudi bolno nogo.

Najboljši recitator Korana je neki 7-letni Egiptčan

KAIRO - Komaj 7-letni Jusef Kasem iz Mostohorja v Nilovi delti je premagal več kot 300 konkurentov iz 105. držav na natečaju recitiranja Korana, ki ga je organiziral teloški center Al Azhar. Deček se je prve sure naučil od očeta, ko je imel le štiri leta. Postopoma pa se je na pamet naučil ves Koran, tako da je sedaj najboljši.

Izziva svojo srečo

Chuch Almini iz Montane dobesedno izziva srečo, saj se je kljub odjugi podal ribariti na plavajoči led. (Telefoto AP)